

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Kielce, dnia 4 czerwca 2025 r.

Poz. 2019

UCHWAŁA NR XVIII/130/2025 RADY GMINY BODZECHÓW

z dnia 29 maja 2025 r.

w sprawie wyznaczenia przez Gminę Bodzechów obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Bodzechów

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907, 1940) oraz art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278) Rada Gminy Bodzechów uchwala, co następuje:

§ 1. Wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji gminy Bodzechów w granicach określonych w załączniku do niniejszej uchwały.

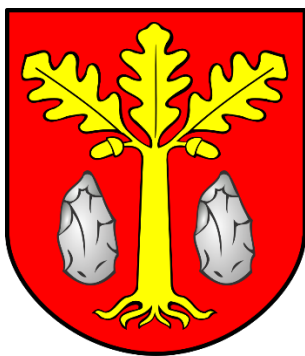
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bodzechów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Gminy

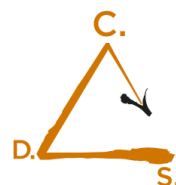
Wiesław Cisek

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI Gminy Bodzechów

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego s.c.
D. Bieńkowska, J. Szymańska, M. Widuch
Ul. Włóczków 22/3
30-103 Kraków

**Centrum Doradztwa
Strategicznego**

Spis treści

Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	4
KROK 1. Wybór jednostek do analizy	7
KROK 2. Analiza danych w sferze społecznej	8
Demografia	13
Bezrobocie.....	14
Pomoc społeczna	16
Osoby ze szczególnymi potrzebami.....	17
Bezpieczeństwo	21
Edukacja i kapitał ludzki	23
Aktywność społeczna	25
KROK 3. Analiza danych w pozostałych sferach.....	28
Sfera gospodarcza.....	32
Sfera środowiskowa.....	35
Sfera techniczna	37
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	39
KROK 4. Analiza wskaźnikowa – budowa wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej	44
KROK 5. Analiza wskaźnikowa – podsumowanie wyników analizy dla sfer pozaspołecznych	52
KROK 6. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	57
KROK 7. Wyniki działań partycypacyjnych - wnioski z warsztatu z interesariuszami rewitalizacji oraz wizji lokalnej obszaru zdegradowanego	62
KROK 8. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	67
Spis tabel i rysunków.....	72

Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Obszar zdegradowany i rewitalizacji został wyznaczony zgodnie z metodologią uwzględniającą lokalne uwarunkowania i specyfikę gminy Bodzechów. Celem niniejszej diagnozy jest analiza negatywnych zjawisk występujących w gminie oraz identyfikacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Metodologia, którą zastosowano, jest zgodna z przepisami *Ustawy o rewitalizacji* z 9 października 2015 r. i oparta o wykorzystanie mierzalnych wskaźników, które umożliwiają ocenę wewnętrznego zróżnicowania gminy w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. W kontekście prawidłowego rozumienia procesu rewitalizacji, w tym etapu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, kluczowe jest zdefiniowanie najistotniejszych dla procesu pojęć. Ich definicje przytoczono poniżej.

Stan kryzysowy

Stan wywołany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Obszar dotknięty stanem kryzysowym w sferze społecznej można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Za: ustawa o rewitalizacji z dn. 9 października 2015 r., art. 9 ust. 1

Obszar zdegradowany

Obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy w sferze społecznej oraz co najmniej jednej ze sfer pozaspołecznych. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Za: ustawa o rewitalizacji z dn. 9 października 2015 r., art. 9 ust. 1

Obszar rewitalizacji

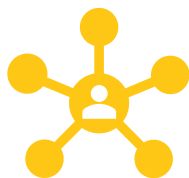
Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez nie więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść także niezamieszkałe tereny przemysłowe, pokolejowe czy powojkowe, na których odnotowuje się kryzysowe zjawiska sfery pozaspołecznej, pod warunkiem, że prowadzone na ich terenie działania przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym.

Za: ustawa o rewitalizacji z dn. 9 października 2015 r., art. 10 ust. 1-3

Rewitalizacja

Proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji.

Za: ustawa o rewitalizacji z dn. 9 października 2015 r., art. 2 ust. 1

Opis przeprowadzonego w gminie Bodzechów procesu delimitacji na zasadzie krok po kroku odzwierciedlają kolejne rozdziały niniejszej diagnozy, a przebieg procesu obrazuje poniższy rysunek.

Rysunek 1. Etapy prac nad diagnozą delimitacyjną

Źródło: Opracowanie własne.

Rezultatem wszystkich wymienionych wyżej działań było wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji w gminie Bodzechów.

KROK 1. Wybór jednostek do analizy

Pierwszy etap prac w procesie delimitacji obejmował wyznaczenie podstawowych jednostek przestrzennych (pól analitycznych/jednostek referencyjnych), dla których uruchomiono proces zbierania danych statystycznych. W tym celu posłużono się podziałem administracyjnym gminy – tj. podziałem gminy na sołectwa. Przyjęty podział jest podziałem intuicyjnym, rozpoznawalnym przez mieszkańców gminy.

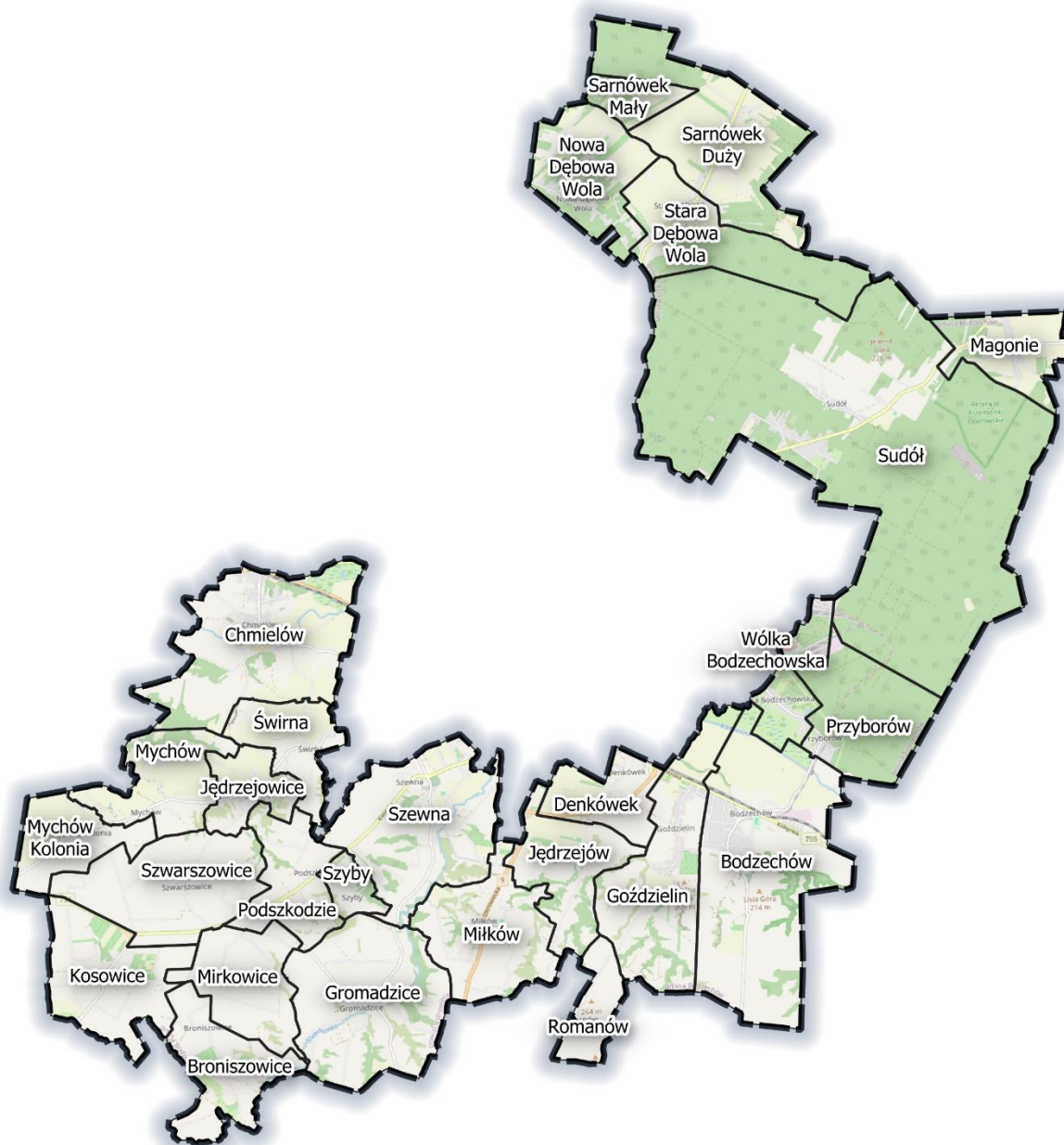
Tym sposobem przyjęto podział gminy na 27 jednostek referencyjnych, w odniesieniu do których przygotowano szczegółową analizę wskaźnikową w ramach poszczególnych sfer. Podstawowe informacje dotyczące poszczególnych jednostek referencyjnych (które nazywane będą także jednostkami analitycznymi) przedstawiono niżej.

Tabela 1. Jednostki referencyjne w gminie Bodzechów

Jednostka	Powierzchnia [km ²]	Udział w ogóle powierzchni gminy [%]	Liczba ludności - 31.12.2023 r. [os.]	Udział w ogóle ludności gminy [%]
Bodzechów - cała gmina	122,16	100%	12913	100%
Bodzechów	9,577	7,84%	1441	11,16%
Broniszowice	3,076	2,52%	83	0,64%
Chmielów	6,844	5,60%	848	6,57%
Denkówek	2,037	1,67%	491	3,80%
Goździelin	5,414	4,43%	628	4,86%
Gromadzice	6,224	5,09%	445	3,45%
Jędrzejowice	1,621	1,33%	348	2,69%
Jędrzejów	3,052	2,50%	336	2,60%
Kosowice	4,063	3,33%	281	2,18%
Magonie	2,397	1,96%	276	2,14%
Miłków	4,085	3,34%	844	6,54%
Mirkowice	3,071	2,51%	209	1,62%
Mychów	2,923	2,39%	287	2,22%
Mychów Kolonia	2,295	1,88%	178	1,38%
Nowa Dębowa Wola	3,472	2,84%	309	2,39%
Podszkodzie	2,607	2,13%	414	3,21%
Przyborów	3,833	3,14%	266	2,06%
Romanów	1,426	1,17%	38	0,29%
Sarnówek Duży	6,224	5,09%	474	3,67%
Sarnówek Mały	1,000	0,82%	33	0,26%
Stara Dębowa Wola	4,317	3,53%	321	2,49%
Sudół	27,233	22,29%	848	6,57%
Szewna	5,961	4,88%	2151	16,66%
Szwarszowice	4,767	3,90%	354	2,74%
Szyby	0,747	0,61%	185	1,43%
Świrna	2,149	1,76%	398	3,08%
Wólka Bodzechowska	1,747	1,43%	427	3,31%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bodzechów.

Rysunek 2. Jednostki referencyjne Gminy Bodzechów przyjęte na potrzeby diagnozy delimitacyjnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie OpenStreetMap.

KROK 2. Analiza danych w sferze społecznej

Analiza danych w sferze społecznej jest kluczowym elementem diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Identyfikacja obszarów gminy szczególnie narażonych na kryzys społeczny wymaga poddania analizie wszystkich dwudziestu siedmiu jednostek referencyjnych gminy Bodzechów, z uwzględnieniem

problemów społecznych wyczerpujących wytyczne Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

Jako że proces rewitalizacji ma służyć przede wszystkim mieszkańcom i ich potrzebom, to właśnie kwestie społeczne każdorazowo mają pierwszoplanowe znaczenie dla poszukiwania, a następnie wyznaczenia fragmentu gminy, na którym prowadzona będzie rewitalizacja. Problemy sfery społecznej, w odniesieniu do których zebrane dane ilościowe wykorzystano w trakcie prac diagnostycznych, uwzględniają kwestie demograficzne (zmiany liczby ludności, starzenie się społeczeństwa), ubóstwo, bezrobocie, przemoc, bezpieczeństwo, osoby ze szczególnymi potrzebami (w tym seniorów, osoby niepełnosprawne, dzieci ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi), poziom edukacji i kapitału społecznego, w tym uczestnictwo w życiu społecznym. W analizie przeprowadzonej dla sfery społecznej, która została przedstawiona w niniejszym rozdziale, wykorzystano łącznie siedemnaście wskaźników odnoszących się do wyżej wymienionych zagadnień problemowych.

Do opracowania wskaźników obrazujących możliwe kryzysy sfery społecznej wykorzystano dane pochodzące m.in. z Urzędu Gminy Bodzechów i jego jednostek organizacyjnych, tj. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, szkół podstawowych, a także Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim, Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz dostępne statystyki publiczne (np. dane Państwowej Komisji Wyborczej czy Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi). Zebrane i poddane analizie dane przedstawiają stan za ostatni pełny rok kalendarzowy – tj. na 31.12.2023 r. W przypadku danych demograficznych, dla zobrazowania dynamiki zmian liczby ludności wykorzystano także dane z 2018 roku (wskaźnik przyjmuje wartości dla przedziału czasowego 2018 – 2023).

Tabela 2. Wykaz wskaźników sfery społecznej

Lp.	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Definicja wskaźnika
1.	Zmiana liczby ludności w latach 2018-2023 [%]	Urząd Gminy Bodzechów	Wskaźnik przedstawia zmianę wielkości populacji danego obszaru na przestrzeni 6 ostatnich lat. Wskaźnik pozwala określić wiodący trend rozwoju demograficznego na danym terenie, może wskazywać na wzrost liczby mieszkańców bądź na występującą depopulację.
2.	Odsetek osób powyżej 60 r.ż. (w wieku 61 lat i więcej) [%]	Urząd Gminy Bodzechów	Wskaźnik informuje o odsetku osób w wieku powyżej 60 lat występujących w ogóle populacji danego obszaru. Wskaźnik może sugerować o konieczności podjęcia działań wspierających tą grupę wiekową ze względu na jej liczebność oraz niski odsetek osób w młodszych grupach wiekowych.
3.	Odsetek osób bezrobotnych [%]	Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowcu Św.	Wskaźnik przedstawia liczbę osób zarejestrowanych jako bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców danej jednostki, obrazując w ten sposób lokalne natężenie zjawiska bezrobocia.
4.	Zmiana liczby osób bezrobotnych w latach 2018-2023 [%]	Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowcu Św.	Wskaźnik przedstawia zmianę wielkości populacji osób bezrobotnych danego obszaru na przestrzeni 6 ostatnich lat. Wskaźnik pozwala określić kondycję lokalnego rynku pracy na danym terenie, może wskazywać na wzrost liczby osób bezrobotnych lub ich spadek.
5.	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogóle bezrobotnych [%]	Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowcu Św.	Wskaźnik przedstawia odsetek osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez zatrudnienia przez okres co najmniej 12 miesięcy) w stosunku do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych na danym obszarze. Wskaźnik umożliwia ocenę skali i struktury bezrobocia długoterminowego, co może wskazywać na konieczność wdrażania działań aktywizacyjnych i programów wsparcia na rynku pracy.
6.	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej [%]	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzechowie	Wskaźnik informuje o udziale osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle danej populacji i wskazuje na skalę zapotrzebowania na wsparcie wynikające ze zróznicowanych problemów osób i rodzin.

7.	Udział osób powyżej 60 r.ż. w ogóle osób korzystających z pomocy społecznej [%]	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzechowie	Wskaźnik przedstawia odsetek osób powyżej 60. roku życia wśród wszystkich osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze. Pozwala ocenić skalę potrzeb seniorów w zakresie wsparcia socjalnego i może wskazywać na konieczność dostosowania oferty pomocy do specyfiki tej grupy, w tym wsparcia w obszarze opieki zdrowotnej, aktywizacji społecznej czy usług opiekuńczych.
8.	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa [%]	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzechowie	Wskaźnik przedstawia udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ogólnej liczbie osób korzystających. Pozwala określić i porównać natężenie zjawiska ubóstwa w poszczególnych jednostkach oraz ocenić jego znaczenie w strukturze lokalnych problemów społecznych.
9.	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności [%]	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzechowie	Wskaźnik obrazuje udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ogólnej liczbie osób korzystających z pomocy społecznej. Wskazuje on na skalę potencjalnych potrzeb tej grupy osób ze szczególnymi potrzebami związanych np. z opieką zdrowotną czy aktywizacją społeczną i zawodową.
10.	Liczba wydanych niebieskich kart na 100 mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzechowie	Wskaźnik przedstawia liczbę procedur Niebieskiej Karty wszczętych w związku z podejrzeniem przemocy domowej w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego obszaru. Pozwala ocenić skalę występowania problemu przemocy w rodzinie oraz może wskazywać na konieczność wzmożenia działań profilaktycznych, interwencyjnych i wspierających dla osób dotkniętych przemocą.
11.	Liczba przypadków rozpatrywanych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 100 mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzechowie	Wskaźnik przedstawia liczbę spraw dotyczących problemów alkoholowych, rozpatrywanych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w przeliczeniu na 100 mieszkańców danego obszaru. Pozwala określić skalę zjawiska uzależnień i związanych z nim problemów społecznych oraz może wskazywać na potrzebę intensyfikacji działań profilaktycznych, terapeutycznych i wsparcia dla osób dotkniętych chorobą alkoholową.

12.	Liczba popełnionych wykroczeń, przestępstw na 100 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji w Ostrowcu Św.	Wskaźnik informuje o lokalnej skali przestępczości mierzonej liczbą popełnionych wykroczeń oraz przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Stanowić może wyznacznik poziomu bezpieczeństwa publicznego na danym terytorium.
13.	Zmiana liczby popełnionych wykroczeń, przestępstw w latach 2018-2023 [%]	Komenda Powiatowa Policji w Ostrowcu Św.	Wskaźnik przedstawia procentową zmianę liczby wykroczeń i przestępstw odnotowanych na danym obszarze w okresie 2018-2023. Pozwala ocenić dynamikę zjawisk związanych z naruszeniem prawa, wskazując na ewentualny wzrost lub spadek poziomu zagrożenia bezpieczeństwa publicznego. Może służyć do analizy skuteczności działań prewencyjnych oraz oceny potrzeb w zakresie polityki bezpieczeństwa i porządku publicznego.
14.	Średni wynik egzaminu ósmoklasisty w roku 2024 [%]	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi	Wskaźnik pokazuje średni wynik egzaminu ósmoklasisty przeprowadzonego w roku szkolnym 2023/2024. Egzamin przeprowadzany jest z 3 przedmiotów, a wskaźnik obrazuje średni wynik z przedmiotów: j. polski, matematyka oraz j. angielski. Wartość wskaźnika może świadczyć o potrzebie zwrócenia uwagi na rozwój edukacji w obszarach/placówkach, w których wynik był niższy niż średnia gminna.
15.	Odsetek dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkołach podstawowych [%]	Szkoły podstawowe z terenu gminy Bodzechów	Wskaźnik informuje o skali specjalnych potrzeb związanych z edukacją dzieci na etapie szkoły podstawowej i może świadczyć o konieczności organizacji dodatkowego wsparcia dla tej grupy uczniów.
16.	Frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych 2023 [%]	Państwowa Komisja Wyborcza	Wskaźnik obrazuje frekwencję wyborczą podczas wyborów parlamentarnych w poszczególnych obwodach wyborczych w gminie Bodzechów. Wskaźnik odnoszony do średniej dla gminy może świadczyć o poziomie aktywności i zaangażowania społecznego mieszkańców poszczególnych jednostek.
17.	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Urząd Gminy Bodzechów	Wskaźnik mierzony liczbą stowarzyszeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wykorzystuje się do oceny skali aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców danego obszaru.

Źródło: opracowanie własne.

Demografia

Sytuacja demograficzna pozwala prognozować procesy związane z rozwojem i potrzebami danej społeczności. Odpowiednia analiza sytuacji demograficznej pomaga w przygotowaniu do wystąpienia potencjalnych problemów, takich jak starzenie się populacji czy niedobór siły roboczej. Informuje nas między innymi o tym jak zmienia się liczba ludności danego obszaru na przestrzeni lat oraz o skali obciążenia związanego ze starzeniem się społeczeństwa.

Do analizy sytuacji demograficznej wykorzystano dwa poniższe wskaźniki:

— Zmiana liczby ludności w latach 2018-2023 [%]

Wskaźnik obrazuje procentową zmianę liczby mieszkańców w poszczególnych sołectwach gminy Bodzechów na przestrzeni sześciu lat. Dla całej gminy odnotowano spadek populacji o -4,47%, jednak sytuacja różnicuje się w zależności od poszczególnych sołectw. Największy spadek liczby ludności odnotowano w Bodzechowie (-9,26%), Chmielowie (-8,62%) oraz Broniszowicach (-7,78%). Nieco wolniej negatywne trendy postępują w sołectwie Gromadzice (-6,51%), Podszkodzie (-7,80%) oraz Przyborów (-7,32%). Z kolei zjawisko przyrostu liczby mieszkańców odnotowano w sołectwie Nowa Dębowa Wola (+11,15%), co czyni je jedną z najszybciej rozwijających się demograficznie jednostek w gminie. Podobne pozytywne wyniki widoczne są w Sarnówku Małym (+10%) i Magoniach (+8,66%). Sołectwa te stanowią wyjątek od ogólnego trendu spadkowego. Inne sołectwa, takie jak Kosowice (+2,93%) i Mirkowice (+1,95%), wykazały niewielki, ale dodatni wzrost liczby mieszkańców, wskazując na ich względną stabilność demograficzną.

— Odsetek osób powyżej 60 roku życia (w wieku 61 lat i więcej) [%]

Wskaźnik ten wskazuje, jak duży procent mieszkańców poszczególnych sołectw stanowią osoby powyżej 60. roku życia. Średnia dla całej gminy wynosi 27,21%, jednak wartości te różnią się w zależności od lokalizacji. Największy odsetek osób starszych odnotowano w sołectwach Szyby (32,97%), Denków (32,79%), Przyborów (30,08%), Bodzechów (29,98%) i Jędrzejów (29,76%). Są to jednostki, w których wyraźnie dominują osoby w wieku poprodukcyjnym, co wskazuje na zaawansowane procesy starzenia się populacji. Z drugiej strony, najniższy udział osób powyżej 60. roku życia zaobserwowano w sołectwach Romanów (18,42%), Nowa Dębowa Wola (20,06%) oraz Magonie (22,46%). Jednostki te wyróżniają się młodszą strukturą demograficzną, co w części przypadków związane jest z atrakcyjnością osiedleńczą tych ośrodków i dodatnim saldem migracji.

Tabela 3. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – demografia

Jednostka	Zmiana liczby ludności w latach 2018-2023 (%)	Odsetek osób powyżej 60 r.ż. (%)
Bodzechów - cała gmina	-4,47	27,21
Bodzechów	-9,26	29,98
Broniszowice	-7,78	28,92
Chmielów	-8,62	25,83
Denkówka	-5,03	32,79
Goździelin	-2,64	26,43
Gromadzice	-6,51	25,62
Jędrzejowice	-3,33	26,72
Jędrzejów	-5,62	29,76
Kosowice	2,93	27,76
Magonie	8,66	22,46
Miłków	-6,53	28,91
Mirkowice	1,95	24,88
Mychów	-5,59	22,65
Mychów Kolonia	-1,66	26,40
Nowa Dębowa Wola	11,15	20,06
Podszkodzie	-7,80	27,54
Przyborów	-7,32	30,08
Romanów	-7,32	18,42
Sarnówek Duży	-4,63	27,22
Sarnówek Mały	10,00	24,24
Stara Dębowa Wola	-2,73	25,86
Sudół	-1,97	25,71
Szewna	-2,67	27,38
Szwarszowice	-5,09	24,01
Szyby	-5,13	32,97
Świrna	-6,35	25,38
Wólka Bodzechowska	-6,56	28,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Gminy Bodzechów.

Bezrobocie

Sytuacja finansowa mieszkańców danego obszaru jest istotnej mierze powiązana z sytuacją na rynku pracy. W miejscach, gdzie jest bardzo małe zapotrzebowanie na pracowników i istnieje mała liczba zakładów pracy, często mamy do czynienia z dużą ilością osób bezrobotnych. Może przekładać się to na wysoki poziom ubóstwa oraz większą ilość problemów, z którymi zmagają się mieszkańcy i zagrożenie wykluczeniem społecznym lub marginalizacją. Skutki wysokiego poziomu bezrobocia w dłuższym okresie będą pociągać za sobą negatywne konsekwencje w wielu społecznych i pozaspołecznych wymiarach.

— **Odsetek bezrobotnych mieszkańców [%]**

Wskaźnik przedstawia udział osób zarejestrowanych jako bezrobotne w ogólnej liczbie mieszkańców poszczególnych sołectw gminy Bodzechów. Średni odsetek dla całej gminy wynosi 3,61%. Zdecydowanie najwyższy odsetek bezrobotnych odnotowano w sołectwie: Sarnówek Mały (9,09%), w dalszej kolejności negatywnie wyróżniają się: Szwarszowice (5,37%) oraz Sarnówek Duży (5,06%) – również wykazując ponadprzeciętny udział osób bezrobotnych. Najniższy odsetek analizowanego wskaźnika występuje w sołectwach: Denkówek (2,24%), Magonie (2,54%) oraz Romanów (2,63%), co wskazuje na mniejszą skalę problemu bezrobocia w tych miejscowościach w odniesieniu do ogólnej liczby mieszkańców.

— **Zmiana liczby osób bezrobotnych w latach 2018-2023 [%]**

Wskaźnik obrazuje dynamikę zmian w liczbie osób zarejestrowanych jako bezrobotne w stosunku do populacji całego sołectwa. Dla gminy Bodzechów w analizowanym okresie 2018 – 2023 odnotowano spadek liczby bezrobotnych o -24,23%, co sugeruje poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy w ostatnich latach. Największy wzrost liczby bezrobotnych zaobserwowano w jednostkach analitycznych: Mychów (+133,33%) oraz Szyby (+100%), Szwarszowice (+90%) – co wskazuje na pojawienie się nowych wyzwań społeczno-gospodarczych, w tych miejscowościach. Największe spadki liczby bezrobotnych odnotowano w sołectwach: Romanów (-50%), Gromadzice (-52,94%) oraz Magonie (-46,15%). Z kolei na przestrzeni analizowanych lat sytuacja pozostaje niezmienna w dwóch sołectwach: Denkówek i Sarnówek Duży.

— **Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogóle bezrobotnych [%]**

Wskaźnik ten przedstawia procentowy udział osób pozostających bez pracy przez okres powyżej 12 miesięcy wśród wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych. Dla całej gminy wynosi on 41,42%, co oznacza, że znaczna część osób bezrobotnych ma trudności z powrotem na rynek pracy. Najwyższy udział osób długotrwale bezrobotnych odnotowano w jednostkach: Stara Dębowa Wola (71,43%), Szyby (66,67%) oraz Kosowice (66,67%), co świadczy o szczególnych wyzwaniach w tych miejscowościach. Nieco lepsza sytuacja jest w Nowej Dębowej Woli (57,14%) oraz Jędrzejowie (55,56%) – choć nadal są to wartości powyżej średniej dla gminy. Najniższy odsetek bezrobotnych długotrwale występuje w sołectwach: Romanów (brak), Podszkodzie (15,38%) i Gromadzice (25%).

Tabela 4. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – bezrobocie

Jednostka	Odsetek osób bezrobotnych (%)	Zmiana liczby osób bezrobotnych w latach 2018-2023 (%)	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogóle bezrobotnych (%)
Bodzechów - cała gmina	3,61	-24,23	41,42
Bodzechów	3,40	-41,67	34,69
Broniszowice	4,82	33,33	50,00
Chmielów	2,95	-26,47	32,00
Denkówka	2,24	0,00	36,36
Goździelin	3,66	-25,81	60,87
Gromadzice	3,60	-52,94	25,00
Jędrzejowice	3,74	-43,48	46,15
Jędrzejów	2,68	-30,77	55,56
Kosowice	3,20	28,57	66,67
Magonie	2,54	-46,15	42,86
Miłków	4,03	6,25	35,29
Mirkowice	3,83	-11,11	50,00
Mychów	4,88	133,33	35,71
Mychów Kolonia	2,81	-44,44	40,00
Nowa Dębowa Wola	4,53	-48,15	57,14
Podszkodzie	3,14	-13,33	15,38
Przyborów	4,89	-23,53	30,77
Romanów	2,63	-50,00	0,00
Sarnówek Duży	5,06	0,00	45,83
Sarnówek Mały	9,09	50,00	33,33
Stara Dębowa Wola	4,36	-17,65	71,43
Sudół	4,25	-16,28	44,44
Szewna	2,88	-34,04	35,48
Szwarszowice	5,37	90,00	42,11
Szyby	3,24	100,00	66,67
Świrna	4,27	-32,00	52,94
Wólka Bodzechowska	3,98	-37,04	35,29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Pomoc społeczna

Kolejnym obszarem prac diagnostycznych były zagadnienia związane z zapotrzebowaniem na pomoc społeczną wśród mieszkańców. Pomoc może dotyczyć rodzin bądź osób indywidualnych i może być konsekwencją wielu różnych problemów (m.in. ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, alkoholizmu, narkomanii i in.). Na potrzeby niniejszej diagnozy ważne jest zlokalizowanie obszarów, w których nagromadzenie osób korzystających z pomocy społecznej w populacji jest najwyższe oraz wskazanie, gdzie istotne znaczenie ma kwestia ubóstwa mieszkańców.

Jest to szczególnie ważne w procesie wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji, tak by uwzględniały one natężenie problemów społecznych wymagających celowanej interwencji.

— **Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej [%]**

Jednym z podstawowych wskaźników ilustrujących poziom natężenia problemów społecznych w gminie Bodzechów jest udział osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców. Średnia wartość dla całej gminy wynosi 5,20%. Sołectwo o najwyższym wskaźniku to Nowa Dębowa Wola, gdzie wynosi on aż 11,65%, co oznacza, że co dziewiąty mieszkaniec korzysta tam ze świadczeń pomocy społecznej. Pozostałe jednostki, w których wskaźnik ten jest wyraźnie wyższy niż średnia gminna, to: Sarnówek Duży (10,55%), Przyborów (10,15%) oraz Gromadzice i Szwarszowice po 9,89%. Z drugiej strony, sołectwa, w których udział osób korzystających z pomocy społecznej jest najniższy, to: Szewna (2,00%), Kosowice (2,14%) i Denków (2,44%), gdzie problemy społeczne wydają się mniej dotkliwe.

— **Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa [%]**

Ubóstwo jest jednym z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej. Średni udział osób korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa wynosi w gminie Bodzechów 39,29%. Wskaźnik ten znacząco różnicuje się między poszczególnymi sołectwami. W sołectwie Romanów wskaźnik wynosi 100%, co oznacza, że jedyna osoba korzystająca z pomocy społecznej w tej miejscowości otrzymuje wsparcie właśnie z powodu ubóstwa. Podobną sytuację, gdzie ubóstwo dominuje jako przesłanka do korzystania z pomocy, można zauważyć w sołectwie Nowa Dębowa Wola, gdzie wskaźnik wynosi 61,11%. Sołectwa takie jak Broniszowice (40%) i Bodzechów (40,59%) mają wskaźniki zbliżone do średniej gminnej. Z kolei w sołectwach: Denków (6,21%) i Szewna (6,79%) wskaźnik ten jest najniższy w gminie. Warto również zauważyć, że w kilku jednostkach: Kosowice, Mychów Kolonia i Miłków, wskaźnik wynosi 0%. Oznacza to, że w tych sołectwach nie odnotowano przypadków korzystania z pomocy społecznej z powodu ubóstwa.

Osoby ze szczególnymi potrzebami

Wśród wyznaczników kryzysu społecznego określonych w ustawie o rewitalizacji ustawodawca wskazał na wysoką liczbę mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Do osób ze szczególnymi potrzebami zalicza się przede wszystkim osoby z niepełnosprawnościami, seniorów czy osoby, które ze względów zdrowotnych mogą mieć problemy np. w poruszaniu się. W diagnozie wykorzystano zatem dwa wskaźniki wskazujące na skalę analizowanej grupy, uwzględniając osoby znajdujące się dodatkowo w najtrudniejszej sytuacji społecznej (korzystające z pomocy społecznej).

— **Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności [%]**

Osoby niepełnosprawne często zmagają się z wieloma problemami w kwestiach zdrowotnych, potrzebując więcej pomocy ze strony członków rodziny bądź odpowiednich specjalistów. W wielu przypadkach niepełnosprawność może powodować niemożność samodzielnego utrzymywania się, co pociąga za sobą konieczność korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Średni udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w gminie Bodzechów wynosi 34,67%. Wskaźnik ten jest jednak mocno zróżnicowany w zależności od sołectwa. Najwyższy udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności odnotowano w sołectwach Kosowice (83,33%) i Miłków (80,77%). Wysokie wskaźniki występują również w Gromadzie (72,73%), Podszkodzie (50,00%) i Mirkowicach (43,75%). Najniższe wartości odnotowano natomiast w Szewnej (23,26%) i Szybach (23,08%), gdzie problem niepełnosprawności wśród osób korzystających z pomocy społecznej wydaje się najmniej dotkliwy. W sołectwach Romanów, Jędrzejów i Sarnówek Mały wskaźnik wynosi 0%, co oznacza brak osób korzystających z pomocy społecznej z tego tytułu.

— **Udział osób powyżej 60 r.ż. w ogóle osób korzystających z pomocy społecznej (%)**

Wskaźnik udziału osób powyżej 60 roku życia wśród korzystających z pomocy społecznej dla gminy Bodzechów wynosi średnio 12,80%. W sołectwie Romanów sytuacja jest wyjątkowa – jedyną osobą korzystającą z pomocy społecznej w tej miejscowości jest w wieku senioralnym, stąd wskaźnik wynosi tutaj 100%. W wielu innych miejscowościach odsetek seniorów wśród korzystających z pomocy społecznej również znacznie przekracza średnią gminną. W sołectwach takich jak Broniszowice, Miłków, Szyby, Gromadzie, Sarnówek Duży, Przyborów i Stara Dębowa Wola, wskaźnik mieści się w granicach od 20% do 23%. Takie wartości wskazują na większe potrzeby wsparcia osób starszych w tych lokalizacjach. Z kolei w miejscowościach takich jak Nowa Dębowa Wola, Kosowice czy Mychów Kolonia, seniorzy w ogóle nie korzystają z pomocy społecznej. Inne sołectwa, takie jak Szewna (9,30%) czy Denków (8,33%), również mają wskaźniki poniżej średniej gminnej, co wskazuje na relatywnie niewielkie obciążenie systemu pomocy społecznej świadczeniami na rzecz seniorów.

Tabela 5. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – pomoc społeczna i osoby ze szczególnymi potrzebami

Jednostka	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej (%)	Udział osób powyżej 60 r.ż. w ogóle osób korzystających z pomocy społecznej (%)	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu (%)	
			ubóstwa	niepełnosprawności
Bodzechów - cała gmina	5,20	12,80	39,29	34,67
Bodzechów	7,01	7,92	40,59	26,73
Broniszowice	6,02	20,00	40,00	40,00
Chmielów	2,83	20,83	12,50	45,83
Denkówka	2,44	8,33	66,67	25,00
Goździelin	6,05	18,42	31,58	31,58
Gromadzice	9,89	9,09	63,64	72,73
Jędrzejowice	7,76	11,11	33,33	25,93
Jędrzejów	0,00	0,00	0,00	0,00
Kosowice	2,14	0,00	0,00	83,33
Magonie	2,54	14,29	28,57	28,57
Miłków	3,08	23,08	57,69	80,77
Mirkowice	7,66	18,75	12,50	43,75
Mychów	5,57	6,25	43,75	18,75
Mychów Kolonia	3,93	0,00	28,57	28,57
Nowa Dębowa Wola	11,65	0,00	63,89	33,33
Podszkodzie	4,35	16,67	38,89	50,00
Przyborów	10,15	7,41	40,74	40,74
Romanów	2,63	100,00	100,00	0,00
Sarnówek Duży	10,55	18,00	18,00	16,00
Sarnówek Mały	0,00	0,00	0,00	0,00
Stara Dębowa Wola	4,36	21,43	71,43	14,29
Sudół	4,72	17,50	27,50	45,00
Szewna	2,00	9,30	53,49	23,26
Szwarszowice	9,89	14,29	20,00	25,71
Szyby	7,03	23,08	38,46	23,08
Świrna	6,28	8,00	36,00	28,00
Wólka Bodzechowska	7,73	21,21	51,52	30,30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzechowie.

Problemy społeczne, takie jak przemoc w rodzinie czy nadużywanie alkoholu, stanowią istotny wyznacznik sytuacji kryzysowej w lokalnych społecznościach. Analiza ich skali jest kluczowa w kontekście diagnozowania obszarów zdegradowanych. W tym celu uwzględniono dwa wskaźniki: liczbę wydanych niebieskich kart, które są formalnym potwierdzeniem podejrzenia przemocy w rodzinie, oraz liczbę przypadków rozpatrywanych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która zajmuje się interwencjami w sytuacjach związanych z nadużywaniem alkoholu.

Oba wskaźniki są analizowane wspólnie, ponieważ przemoc w rodzinie i problemy alkoholowe często występują równolegle. Nadużywanie alkoholu bywa jednym z czynników prowadzących do przemocy, zaś przemoc w rodzinie często wymaga interwencji nie tylko na poziomie prawnym, ale także terapeutycznym. Zestawienie tych dwóch wskaźników pozwala na pełniejsze zrozumienie skali problemów i ich wzajemnych zależności w poszczególnych miejscowościach gminy Bodzechów.

— **Liczba wydanych niebieskich kart na 100 mieszkańców**

Ocenić skalę zjawiska przemocy domowej w gminie Bodzechów pozwoliły dane związane z liczbą wydanych „Niebieskich Kart”. Średnia dla gminy wynosi 0,20. Najwyższe wartości odnotowano w Przyborowie (1,50) oraz w Starej Dębowej Woli (0,62) i Sudole (0,59). Wysokie wartości występują również w Mychowie Kolonii (0,56), Chmielowie (0,35) oraz w Nowej Dębowej Woli i Goździelinie (0,32), co wskazuje na wyższą skalę problemu przemocy w rodzinie w tych miejscowościach. W większości sołectw nie zarejestrowano przypadków związanych z procedurą niebieskich kart, np. w Kosowicach, Broniszowicach, Romanowie, Miłkowie czy Mirkowicach.

— **Liczba przypadków rozpatrywanych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 100 mieszkańców**

Średnia wartość wskaźnika dla gminy wynosi 0,17. Najwyższą wartość odnotowano w Nowej Dębowej Woli (0,97), co czyni to sołectwo najbardziej dotkniętym problemami związanymi z alkoholem. Kolejne wysokie wartości występują w Starej Dębowej Woli (0,62) oraz w Przyborowie (0,38). Z kolei w sołectwach takich jak Broniszowice, Kosowice, Magonie i Miłków w analizowanym okresie Komisja nie prowadziła spraw związanych z problemem alkoholowym.

Tabela 6. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – przemoc i uzależnienia

Jednostka	Liczba wydanych niebieskich kart na 100 mieszkańców	Liczba przypadków rozpatrywanych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 100 mieszkańców
Bodzechów - cała gmina	0,20	0,17
Bodzechów	0,07	0,00
Broniszowice	0,00	0,00
Chmielów	0,35	0,24
Denkówka	0,20	0,00
Goździelin	0,32	0,16
Gromadzice	0,22	0,22
Jędrzejowice	0,00	0,29
Jędrzejów	0,00	0,30
Kosowice	0,00	0,00
Magonie	0,00	0,00
Miłków	0,00	0,00
Mirkowice	0,00	0,00
Mychów	0,00	0,00
Mychów Kolonia	0,56	0,00
Nowa Dębowa Wola	0,32	0,97
Podszkodzie	0,00	0,00
Przyborów	1,50	0,38
Romanów	0,00	0,00
Sarnówek Duży	0,00	0,21
Sarnówek Mały	0,00	0,00
Stara Dębowa Wola	0,62	0,62
Sudół	0,59	0,35
Szewna	0,14	0,19
Szwarszowice	0,00	0,28
Szyby	0,00	0,00
Świrna	0,25	0,00
Wólka Bodzechowska	0,00	0,23

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzechowie.

Bezpieczeństwo

Stan bezpieczeństwa jednostki może mieć bardzo duży wpływ na jej rozwój. Potencjalni mieszkańcy sugerują się nim przy wyborze miejsca zamieszkania, a wysoki poziom przestępczości może również w skrajnych sytuacjach sprawić, że mieszkańcy danej okolicy będą skłonni do wyprowadzki. Obniżone poczucie bezpieczeństwa oraz obecność na danym obszarze przestępczości wpływa pośrednio na gotowość do angażowania się w życie społeczne, nawiązywanie i utrzymywanie relacji dobrosąsiedzkich czy sposób spędzania czasu wolnego.

— Liczba popełnionych wykroczeń i przestępstw na 100 mieszkańców

Wskaźnik oparty o dane policyjne pozwala ocenić poziom bezpieczeństwa w poszczególnych sołectwach gminy Bodzechów. Średnia liczba popełnionych wykroczeń i przestępstw na 100 mieszkańców w całej gminie wynosi 0,32. Wskaźnik ten pozwala wskazać miejsca, gdzie skala tego zjawiska jest wyższa, co może wpływać na lokalne poczucie bezpieczeństwa. Najwyższą liczbę wykroczeń i przestępstw odnotowano w Świrnej (0,75), gdzie wskaźnik znacznie przekracza średnią gminną. Wysokie wartości zauważono również w Podszkodziu (0,72), Nowej Dębowej Woli (0,65) oraz Starej Dębowej Woli (0,62). Sołectwa te wyraźnie wyróżniają się na tle pozostałych miejscowości pod względem liczby zaewidencjonowanych czynów zabronionych. Z kolei w sołectwach takich jak Broniszowice, Kosowice, Mirkowice, Szwarszowice, Romanów, czy Szyby, nie odnotowano żadnych wykroczeń lub przestępstw w analizowanym okresie.

— Zmiana liczby popełnionych wykroczeń, przestępstw w latach 2018-2023 [%]

W latach 2018–2023 liczba popełnionych wykroczeń i przestępstw w gminie Bodzechów spadła o -11%, co wskazuje na ogólną poprawę bezpieczeństwa w skali całej gminy. Analiza na poziomie poszczególnych sołectw ujawnia jednak zróżnicowane tendencje, od istotnych spadków do wyraźnych wzrostów. Największy wzrost liczby wykroczeń i przestępstw odnotowano w sołectwie Świrna, gdzie liczba zdarzeń wzrosła aż o +200%, oraz w Szewnej, z wynikiem +80%. Wzrosty te, choć dotyczą małych wartości wyjściowych, wskazują na lokalne nasilenie problemów, które wymagają bliższej analizy. Z kolei znaczące spadki liczby wykroczeń i przestępstw miały miejsce w sołectwach Jędrzejów i Mychów, gdzie odnotowano spadek o -100%, a także w Denkówku (-67%) i Chmielowie (-60%). W niektórych sołectwach liczba zdarzeń pozostała na niezmiennym poziomie (0%) – dotyczy to m.in. sołectw Broniszowice, Kosowice, Mirkowice i Romanów.

Tabela 7. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – bezpieczeństwo

Jednostka	Liczba popełnionych wykroczeń i przestępstw na 100 mieszkańców	Zmiana liczby popełnionych wykroczeń, przestępstw w latach 2018-2023 (%)
Bodzechów - cała gmina	0,32	-11%
Bodzechów	0,42	-25%
Broniszowice	0,00	0%
Chmielów	0,24	-60%
Denkówka	0,20	-67%
Goździelin	0,16	-50%
Gromadzice	0,45	0%
Jędrzejowice	0,29	0%
Jędrzejów	0,00	-100%
Kosowice	0,00	0%
Magonie	0,36	-50%
Miłków	0,12	-50%
Mirkowice	0,00	0%
Mychów	0,00	-100%
Mychów Kolonia	0,00	0%
Nowa Dębowa Wola	0,65	0%
Podszkodzie	0,72	-25%
Przyborów	0,38	0%
Romanów	0,00	0%
Sarnówek Duży	0,42	-33%
Sarnówek Mały	0,00	0%
Stara Dębowa Wola	0,62	0%
Sudół	0,24	-33%
Szewna	0,42	80%
Szwarszowice	0,00	0%
Szyby	0,00	0%
Świrna	0,75	200%
Wólka Bodzechowska	0,47	0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Edukacja i kapitał ludzki

Dobra jakość edukacji stanowi szansę rozwojową zarówno w ujęciu indywidualnym (osobowym) jak i społecznym. Efekty osiągnięte przez uczniów w porównywalnych wynikach egzaminów zewnętrznych pozwalają ocenić poziom kształcenia m.in. na etapie szkoły podstawowej. Im lepsze wyniki uczniów tym wyższy potencjał kapitału ludzkiego, z kolei słabsze rezultaty edukacyjne czy dodatkowe, specjalne potrzeby edukacyjne są przesłankami do podejmowania działań wyrównawczych i wspierających poprzez

rozwijanie i poszerzanie kompetencji pozwalających na pełne uczestnictwo w życiu społecznym i gospodarczym.

— **Średni wynik egzaminu ósmoklasisty w roku 2024 [%]**

Wskaźnik ilustruje średni wynik egzaminu ósmoklasisty z trzech przedmiotów: języka polskiego, matematyki oraz języka obcego (języka angielskiego) uzyskany przez uczniów w roku szkolnym 2023/2024. Średni wynik dla całej gminy Bodzechów wyniósł 62,75%, co stanowi punkt odniesienia do oceny potencjału edukacyjnego poszczególnych sołectw. Najniższy wynik - 54% - odnotowano w sołectwie Chmielów, co wskazuje na potencjalne trudności i potrzeby edukacyjne. Wyniki poniżej średniej gminnej uzyskano także w sołectwach Bodzechów (61%), Gromadzice (61%), Jędrzejowice (61%), Miłków (61%), Mychów (61%) oraz Świrna (61%). Z kolei najwyższy wynik, na poziomie 67%, osiągnęły sołectwa: Magonie, Nowa Dębowa Wola, Sarnówek Duży, Sarnówek Mały, Stara Dębowa Wola oraz Sudół.

— **Odsetek dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkołach podstawowych [%]**

Do grupy uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zalicza się dzieci z różnego rodzaju trudnościami, w tym niepełnosprawnościami ruchowymi, intelektualnymi, sensorycznymi czy zaburzeniami w zakresie komunikacji społecznej (np. autyzm). Uczniowie ci należą do osób o szczególnych potrzebach, na rzecz których w ramach działań rewitalizacyjnych mogą być realizowane specjalistyczne programy edukacyjne, rozwojowe i rehabilitacyjne. Średni odsetek dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkołach podstawowych na terenie gminy Bodzechów wynosi 10,56%. Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w Starej Dębowej Woli, gdzie wynosi on 37,5% oraz w Nowej Dębowej Woli z wynikiem 30,77%, co wskazuje na szczególną koncentrację dzieci wymagających dodatkowego wsparcia w tych miejscowościach. Wysoki odsetek dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zarejestrowano również w Sarnówku Dużym (23,08%) oraz w Chmielowie (17,39%). Wartości powyżej średniej gminnej odnotowano ponadto w Wólce Bodzechowskiej (16,67%) oraz w Bodzechowie (15,29%).

Tabela 8. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – edukacja i kapitał ludzki

Jednostka	Średni wynik egzaminu ośmioklasisty w roku 2024 [%] ¹	Odsetek dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkołach podstawowych [%]
Bodzechów - cała gmina	62,75	10,56
Bodzechów	61,00	15,29
Broniszowice	-	0,00
Chmielów	54,00	17,39
Denków	62,00	10,00
Goździelin	62,00	7,69
Gromadzice	61,00	0,00
Jędrzejowice	61,00	0,00
Jędrzejów	62,00	12,50
Kosowice	-	0,00
Magonie	67,00	0,00
Miłków	61,00	9,52
Mirkowice	-	0,00
Mychów	61,00	0,00
Mychów Kolonia	-	0,00
Nowa Dębowa Wola	67,00	30,77
Podszkodzie	-	0,00
Przyborów	62,00	10,53
Romanów	62,00	0,00
Sarnówek Duży	67,00	23,08
Sarnówek Mały	67,00	0,00
Stara Dębowa Wola	67,00	37,50
Sudół	67,00	0,00
Szewna	61,00	4,08
Szwarszowice	-	11,76
Szyby	-	0,00
Świrna	61,00	0,00
Wólka Bodzechowska	62,00	16,67

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z OKE Łódź i szkół podstawowych z terenu gminy Bodzechów.

Aktywność społeczna

Zaangażowanie w szeroko pojęte życie społeczne i aktywność ukierunkowaną na realizację celów społecznych jest jednym z wyróżników dobrze zorganizowanej, rozwijającej się

¹ Dane dla uczniów uczęszczających do Publicznej Szkoły Podstawowej w Szwarszowicach nie zostały opublikowane z uwagi na publikowanie przez OKE parametrów statystycznych dla szkół, w których do egzaminu przystąpiło co najmniej 5 uczniów. W roku 2024 do egzaminu ósmoklasisty przystąpiło 4 uczniów/uczenic Publicznej Szkoły Podstawowej w Szwarszowicach, stąd dla części sołectw objętych obwodem szkolnym tej szkoły nie przedstawiono danych.

społeczności lokalnej. Im wyższa aktywność społeczna członków danej wspólnoty tym większe szanse na skuteczną realizację lokalnych potrzeb czy sprawną reakcję na pojawiające się problemy.

— **Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2023 roku [%]**

Frekwencja wyborcza jest jednym z podstawowych wskaźników poziomu aktywności obywatelskiej, obrazującym zaangażowanie mieszkańców w życie publiczne i korzystanie z czynnego prawa wyborczego. W wyborach parlamentarnych w 2023 roku frekwencja w gminie Bodzechów wyniosła średnio 66,95%. Najwyższą frekwencję odnotowano w sołectwie Jędrzejowice, gdzie wyniosła ona 75,70%, co świadczy o wyjątkowo wysokim zaangażowaniu obywatelskim. Do sołectw o wysokiej frekwencji należą także Magonie (74,16%), Szewna (73,17%) oraz Miłków (72,81%). Na przeciwnym biegunie znalazły się sołectwa o najniższej frekwencji, takie jak Mychów i Mychów Kolonia, gdzie wskaźnik wyniósł jedynie 59,35%, co wskazuje na stosunkowo niską aktywność obywatelską. Do sołectw z frekwencją poniżej średniej należą również Broniszowice i Mirkowice, oba z wynikiem 61,24%.

— **Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców**

Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest miarą poziomu kapitału społecznego, wskazującą na gotowość mieszkańców do działania na rzecz wspólnego dobra lub rozwiązywania istotnych lokalnie problemów. W gminie Bodzechów średnia liczba organizacji pozarządowych wyniosła 2,40 na 1000 mieszkańców. Największą aktywność społeczną w tym zakresie odnotowano w sołectwie Kosowice, gdzie wskaźnik wyniósł 7,12 oraz w Jędrzejowicach (5,75) i Mirkowicach (4,78). Wysokie wartości zarejestrowano także w sołectwach Miłków (4,74) i Gromadzice (4,49). Jednak w aż 16 sołectwach, takich jak Broniszowice, Denkówek, Jędrzejów, Mychów Kolonia, Romanów czy Wólka Bodzechowska, nie działa żadna organizacja pozarządowa.

Tabela 9. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – aktywność społeczna

Jednostka	Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2023 roku [%]	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
Bodzechów - cała gmina	66,95	2,40
Bodzechów	64,42	2,08
Broniszowice	61,24	0,00
Chmielów	66,21	3,54
Denkówka	68,69	0,00
Goździelin	66,22	1,59
Gromadnice	64,88	4,49
Jędrzejowice	75,70	5,75
Jędrzejów	68,69	0,00
Kosowice	66,41	7,12
Magonie	74,16	3,62
Miłków	72,81	4,74
Mirkowice	61,24	4,78
Mychów	59,35	0,00
Mychów Kolonia	59,35	0,00
Nowa Dębowa Wola	68,08	0,00
Podszkodzie	61,24	2,42
Przyborów	69,61	0,00
Romanów	66,22	0,00
Sarnówek Duży	68,08	0,00
Sarnówek Mały	68,08	0,00
Stara Dębowa Wola	68,08	0,00
Sudół	63,40	3,54
Szewna	73,17	2,79
Szwarszowice	66,41	2,82
Szyby	66,41	0,00
Świrna	70,00	2,51
Wólka Bodzechowska	69,61	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z PKW oraz Urzędu Gminy Bodzechów.

KROK 3. Analiza danych w pozostałych sferach

W ramach kolejnego kroku przeprowadzono szczegółową diagnozę zjawisk występujących na terenie gminy Bodzechów w pozostałych (pozaspołecznych) sferach wskazanych w ustawie o rewitalizacji. Analiza – analogicznie jak w kroku poprzednim - została przeprowadzona w podziale na sołectwa z uwzględnieniem wskaźników opisujących negatywne zjawiska gospodarcze, środowiskowe, funkcjonalno-przestrzenne i techniczne.

Wykorzystane w ramach prac analityczno – diagnostycznych dane pozyskano od Urzędu Gminy Bodzechów, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ), z Hydroportalu (ISOK) Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Bazy danych obiektów topograficznych (BDOT) oraz Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Łącznie analiza sfer pozaspołecznych objęła czternaście wskaźników obrazujących adekwatne dla specyfiki gminy Bodzechów zjawiska: gospodarcze (poziom przedsiębiorczości i kondycja lokalnych przedsiębiorstw), środowiskowe (jakość powietrza, zagrożenie podtopieniami, obszary chronione), przestrzenno – funkcjonalne (dostępność obiektów użyteczności publicznej, wyposażenie w infrastrukturę techniczną, dostępność transportowa) oraz techniczne (dostosowanie budynków do osób ze szczególnymi potrzebami, nieekologiczne źródła ogrzewania, skala budynków zawierających azbest). Dane przedstawiają stan na koniec 2023 r., a w przypadku wskaźnika dotyczącego zmiany liczby podmiotów gospodarczych ujmują także dane porównawcze z roku 2018.

Tabela 10. Wykaz wskaźników do sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

Lp.	Sfera	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Badany problem
1.	GOSPODARCZA	Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Bodzechów	Wskaźnik może świadczyć o stanie lokalnej gospodarki i aktywności gospodarczej/poziomie przedsiębiorczości mieszkańców gminy.
2.		Udział zawieszonych podmiotów gospodarczych w ich ogólnej liczbie [%]	Urząd Gminy Bodzechów	Wskaźnik może świadczyć o kondycji lokalnej gospodarki i występowaniu ewentualnych problemów na lokalnym rynku pracy.
3.		Liczba nowozarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Bodzechów	Wskaźnik obrazuje trendy w obszarze lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości – jej rozwoju, stagnacji lub kurczenia się.
4.		Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Bodzechów	Wskaźnik obrazuje stabilność lokalnej gospodarki i trwałość działalności przedsiębiorstw. Wysoka liczba wyrejestrowań może świadczyć o trudnościach rynkowych, niskiej rentowności firm, spadku popytu lub zmianach w strukturze gospodarki, prowadzących do osłabienia sektora MŚP i ograniczenia miejsc pracy.
5.	ŚRODOWISKOWA	Średnie roczne stężenie B(a)P	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	Wskaźnik obrazuje stan jakości powietrza pod względem obecności benzo(a)pirenu na podstawie danych GIOŚ - przekroczenie standardów jakości środowiska, zanieczyszczenie powietrza substancjami stanowiącymi zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi.
6.		Obszar zagrożenia powodziowego 10% (raz na 10 lat)	Hydroportal (ISOK) Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie	Wskaźnik bada zagrożenie wystąpieniem powodzi jako zjawiskiem o negatywnych skutkach dla jakości infrastruktury czy działalności gospodarczej.

7.	PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA	Występowanie powierzchniowych form ochrony przyrody: rezerваты i NATURA 2000 – obszary siedliskowe	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Wskaźnik wskazuje na ograniczenia i możliwości związane z zagospodarowaniem przestrzennym. Obszary NATURA 2000 mogą wpływać na rozwój gospodarczy i inwestycyjny, nakładając ograniczenia na działalność rolniczą, budowlaną i przemysłową, ale jednocześnie sprzyjają ochronie bioróżnorodności, podnosząc atrakcyjność turystyczną i ekologiczną gminy.
8.		Dostępność sieci kanalizacyjnej - liczba umów na odbiór ścieków w przeliczeniu na 100 budynków mieszkaniowych	Urząd Gminy Bodzechów BDOT10K	Wskaźnik obrazuje stopień skanalizowania poszczególnych jednostek i może świadczyć o niewystarczającej dostępności podstawowej infrastruktury technicznej i konieczności jej rozwoju.
9.		Dostępność sieci wodociągowej - liczba umów na dostawę wody w przeliczeniu na 100 budynków mieszkaniowych	Urząd Gminy Bodzechów BDOT10K	Wskaźnik obrazuje poziom wyposażenia budynków w podstawową infrastrukturę wodociągową, wpływającą na jakość życia mieszkańców i atrakcyjność inwestycyjną gminy. Niska liczba przyłączy może świadczyć o brakach w infrastrukturze technicznej, co utrudnia codzienne funkcjonowanie mieszkańców oraz rozwój budownictwa i działalności gospodarczej.
10.		Gęstość średnioważona przystanków	Urząd Gminy Bodzechów	Wskaźnik przedstawia dostępność i rozkład infrastruktury punktowej transportu zbiorowego na terenie gminy. Bada dostęp do infrastruktury transportu publicznego w poszczególnych jednostkach.
11.		Odsetek budynków użyteczności publicznej z wyznaczonymi miejscami parkingowymi dla OzN [%]	Urząd Gminy Bodzechów	Wskaźnik obrazuje jakość przestrzeni publicznych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów użyteczności publicznej pod kątem zapewnienia dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami.

12.	TECHNICZNA	Odsetek budynków użyteczności publicznej z toaletą dostosowaną do potrzeb OzN [%]	Urząd Gminy Bodzechów	Wskaźnik może świadczyć o konieczności poprawy infrastruktury – obiektów użyteczności publicznej – pod kątem zapewnienia dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami.
13.		Odsetek budynków zawierających azbest w ogólnej liczbie budynków [%]	Urząd Gminy Bodzechów BDOT10K	Wskaźnik obrazuje skalę występowania materiałów budowlanych zawierających azbest, który stanowi zagrożenie dla zdrowia mieszkańców i wymaga stopniowej eliminacji. Wysoki odsetek budynków z azbestem wskazuje na konieczność realizacji programów usuwania i utylizacji tego materiału, co ma kluczowe znaczenie dla poprawy bezpieczeństwa tkanki budowlanej.
14.		Odsetek budynków ze źródłami ciepła (piecami) do wymiany [%]	Urząd Gminy Bodzechów BDOT10K	Wskaźnik określa skalę występowania przestarzałych i nieefektywnych źródeł ogrzewania, które przyczyniają się do niskiej efektywności energetycznej budynków oraz zanieczyszczenia powietrza. Wysoki odsetek budynków z piecami do wymiany wskazuje na konieczność modernizacji systemów grzewczych, co jest istotne zarówno z perspektywy ekologicznej, jak i poprawy komfortu cieplnego mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne

Sfera gospodarcza

Stan lokalnej gospodarki jest istotnym czynnikiem wpływającym na jakość życia mieszkańców. W analizie skoncentrowano się na działalności pozarolniczej z uwagi na rosnące znaczenie trendu odchodzenia z rolnictwa oraz znaczenie dostępności do atrakcyjnego, zdywersyfikowanego rynku pracy dla aktywności zawodowej i zamożności mieszkańców. Lokalny rynek pracy i jego konkurencyjność oraz skala oddolnej przedsiębiorczości, mają znaczący wpływ na rozwój gospodarczy gminy. Ujemne tendencje w tych obszarach mogą prowadzić do wzrostu bezrobocia, ubóstwa, nasilenia migracji, a także ubytku kapitału ludzkiego i społecznego na obszarze gminy. Pozarolnicza działalność gospodarcza ma największy wpływ na identyfikację potencjalnych kryzysów w sferze gospodarczej. W celu analizy porównawczej jednostek analitycznych gminy Bodzechów w ramach sfery gospodarczej wykorzystano cztery wskaźniki:

– Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w 2023 roku

Analiza wskaźnika liczby aktywnych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców pozwala ocenić poziom przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej w gminie Bodzechów. Średnia dla całej gminy wynosi 3,55, co stanowi punkt odniesienia do porównań między poszczególnymi sołectwami. Największe nasycenie aktywnymi podmiotami gospodarczymi odnotowano w sołectwach Nowa Dębowa Wola (6,15), Szewna (4,74), Stara Dębowa Wola (4,36), Magonie (4,35) oraz Miłków (4,27). Wysokie wartości w tych miejscowościach mogą świadczyć o sprzyjających warunkach do prowadzenia działalności gospodarczej, takich jak większy dostęp do rynku, infrastruktura, czy aktywność mieszkańców w zakresie zakładania firm. Z kolei sołectwa o wartościach wskaźnika niższych od średniej gminnej to m.in. Jędrzejowice (2,30), Broniszowice (2,41), Gromadzice (3,37) oraz Goździelin (3,50). Niski poziom aktywności gospodarczej w tych miejscowościach może być efektem ograniczonego dostępu do zasobów lub kapitału przedsiębiorczego. W trzech sołectwach – Przyborów, Romanów oraz Sarnówek Mały – nie odnotowano żadnych aktywnych podmiotów gospodarczych w 2023 roku.

– Udział zawieszonych podmiotów gospodarczych w ich ogólnej liczbie [%]

Wskaźnik udziału zawieszonych podmiotów gospodarczych w ogólnej liczbie zarejestrowanych firm na terenie gminy Bodzechów wynosi 23,5%. Jest to miara wskazująca na skalę trudności w utrzymaniu aktywności gospodarczej wśród zarejestrowanych firm. W sołectwach, gdzie wartość wskaźnika wynosi 0%, wszystkie zarejestrowane podmioty pozostają aktywne. Najniższy wskaźnik zawieszonych (czyli całkowity brak zawieszonych działalności) odnotowano w sołectwach Broniszowice, Kosowice, Mirkowice, Sarnówek Mały, Mychów. W Romanowie w ogóle nie zarejestrowano podmiotów gospodarczych. Z drugiej strony, najwyższy odsetek zawieszonych działalności gospodarczych występuje w sołectwach Przyborów i Sarnówek

Mały (100%), co oznacza, że wszystkie zarejestrowane podmioty w tych jednostkach zawiesiły działalność. Kolejne sołectwa o wysokim wskaźniku zawieszeń to Magonie (40%), Stara Dębowa Wola (39,13%) oraz Kosowice (36,36%). Warto również zwrócić uwagę na sołectwa o relatywnie niskim wskaźniku zawieszeń, takie jak Nowa Dębowa Wola (5%), Gromadzice (11,76%) i Sarnówek Duży (13,04%), gdzie większość podmiotów pozostaje aktywna.

– **Liczba nowozarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w 2023 roku**

Wskaźnik liczby nowozarejestrowanych działalności gospodarczych odzwierciedla dynamikę i potencjał rozwojowy lokalnej przedsiębiorczości. Średnia wartość dla gminy Bodzechów wynosi 0,57 na 100 mieszkańców. Sołectwa, które wyróżniają się najwyższymi wartościami wskaźnika, to Magonie (1,81), Szwarszowice (1,41), Szewna (0,98), Nowa Dębowa Wola (0,97) i Sudół (0,71). W tych jednostkach można zaobserwować wyraźny rozwój działalności gospodarczej, co świadczy o aktywności lokalnych mieszkańców i sprzyjających warunkach dla przedsiębiorców. Z kolei w sołectwach Broniszowice, Jędrzejowice, Mirkowice, Mychów, Mychów Kolonia, Podszkodzie, Przyborów, Romanów, Sarnówek Mały i Kosowice nie zarejestrowano żadnych nowych podmiotów gospodarczych. Brak nowych działalności może wynikać z niewielkiej liczby mieszkańców, ograniczonych zasobów lokalnych, czy braku dostępu do infrastruktury wspierającej przedsiębiorczość. Wskazany brak nowych rejestracji w aż dziesięciu sołectwach, przy jednoczesnej dynamice w bardziej aktywnych jednostkach, uwidacznia różnice w potencjale gospodarczym w obrębie gminy, co stanowi wyzwanie dla zrównoważonego rozwoju.

– **Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w 2023 roku**

Wskaźnik liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców jest istotnym narzędziem do identyfikacji potencjalnych kryzysów gospodarczych w poszczególnych jednostkach administracyjnych. W gminie Bodzechów średnia wartość tego wskaźnika wyniosła 0,36, co pozwala na porównanie skali zjawiska między sołectwami. Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w Magoniach (0,72), Starej Dębowej Woli (0,62), Denkówku (0,61), Szwarszowicach (0,56), Podszkodziu (0,48) oraz Miłkowie (0,47). Wysokie wskaźniki w tych jednostkach mogą wskazywać na trudności, z którymi borykają się lokalni przedsiębiorcy, takie jak rosnące koszty prowadzenia działalności, zmniejszony popyt czy brak odpowiednich form wsparcia. Z kolei sołectwa, w których wskaźnik wyrejestrowań był niższy niż średnia gminna, ale różniący się od zera, to m.in. Goździelin (0,16), Gromadzice (0,22), Nowa Dębowa Wola (0,32). Niskie wartości w tych miejscowościach mogą świadczyć o większej odporności lokalnych firm na trudności gospodarcze. W kilku sołectwach wskaźnik wyrejestrowań wyniósł 0, co oznacza brak

podmiotów, które zakończyły działalność gospodarczą w 2023 roku. Dotyczy to takich jednostek jak Broniszowice, Jędrzejowice, Mirkowice, Kosowice, Sarnówek Mały, Przyborów oraz Romanów. Warto jednak zaznaczyć, że w przypadku Romanowa i Przyborowa brak wyrejestrowań wynika z całkowitego braku zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.

Tabela 11. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – sfera gospodarcza

Jednostka	Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w 2023 roku	Udział zawieszonych podmiotów gospodarczych w ich ogólnej liczbie [%]	Liczba nowozarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w 2023 roku	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w 2023 roku
Bodzechów - cała gmina	3,55	23,50	0,57	0,36
Bodzechów	2,91	20,75	0,42	0,49
Broniszowice	2,41	0,00	0,00	0,00
Chmielów	2,12	28,00	0,59	0,35
Denków	5,30	21,21	0,20	0,61
Goździelin	3,50	26,67	0,48	0,16
Gromadzice	3,37	11,76	0,22	0,22
Jędrzejowice	2,30	20,00	0,00	0,00
Jędrzejów	3,27	31,25	0,60	0,30
Kosowice	2,49	36,36	0,71	0,00
Magonie	4,35	40,00	1,81	0,72
Miłków	4,27	18,18	0,59	0,47
Mirkowice	1,91	20,00	0,00	0,00
Mychów	0,70	33,33	0,00	0,35
Mychów Kolonia	2,25	20,00	0,00	1,12
Nowa Dębowa Wola	6,15	5,00	0,97	0,32
Podszkodzie	2,17	30,77	0,24	0,48
Przyborów	0,00	100,00	0,00	0,00
Romanów	0,00	brak podmiotów	0,00	0,00
Sarnówek Duży	4,22	13,04	0,00	0,42
Sarnówek Mały	0,00	100,00	6,06	0,00
Stara Dębowa Wola	4,36	39,13	0,31	0,62
Sudół	3,42	23,68	0,71	0,35
Szewna	4,74	22,73	0,98	0,42
Szwarszowice	3,95	22,22	1,41	0,56
Szyby	1,62	57,14	0,00	0,00
Świrna	3,27	27,78	0,75	0,00
Wólka Bodzechowska	1,87	27,27	0,47	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Gminy Bodzechów.

Sfera środowiskowa

Stan środowiska naturalnego stanowi czynnik przekładający się na ocenę jakości życia na terenie gminy, stan zdrowia i poczucie dobrostanu mieszkańców, ale także warunki prowadzenia działalności gospodarczej (w tym rolniczej) czy rozwoju infrastruktury gminnej. Kwestie środowiskowe zyskują na znaczeniu w ramach podejmowania decyzji osiedleńczych, planowania inwestycji czy oceny poziomu zadowolenia z życia w gminie. Na podstawie danych uzyskanych od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ), z Hydroportalu (ISOK) Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska do analizy sfery środowiskowej wykorzystano trzy wskaźniki odnoszące się do jakości środowiska naturalnego i zagrożeń związanych z jego specyfiką:

— Średnie roczne stężenie B(a)P w 2023 roku

Benzo(a)piren, będący silnie rakotwórczym i toksycznym węglowodorem aromatycznym, jest jednym z głównych wskaźników jakości powietrza. Średnie roczne stężenie B(a)P w gminie Bodzechów wyniosło 0,53 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Najwyższe stężenia, wskazujące na potencjalnie większe zagrożenie zdrowotne, odnotowano w sołectwach Chmielów i Denków (0,98 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), Miłków (0,87 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), Szewna (0,86 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), Szyby (0,81 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) oraz Świrna (0,75 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). Są to obszary wymagające pilnych działań związanych z ograniczeniem emisji benzo(a)pirenu, zwłaszcza poprzez modernizację źródeł ciepła i promowanie odnawialnych źródeł energii. Najniższe wartości stężenia B(a)P, wskazujące na lepszą jakość powietrza, odnotowano w sołectwach Magonie (0,29 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), Samówce Dużej (0,28 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), Nowa Dębowa Wola (0,31 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), Stara Dębowa Wola (0,31 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) oraz Kosowice (0,40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).

— Obszar zagrożenia powodziowego o prawdopodobieństwie wystąpienia 10% (raz na 10 lat)

Zagrożenie związane z powodzią (raz na 10 lat) dotyczy terenów, które ze względu na swoje położenie i ukształtowanie są szczególnie narażone na ryzyko zalania. Zjawisko to może mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców oraz rozwój gospodarczy i środowiskowy danego obszaru. W gminie Bodzechów tereny zagrożone powodzią występują w następujących sołectwach: Bodzechów, Chmielów, Goździelin i Wólka Bodzechowska. Tereny te wymagają szczególnego uwzględnienia w planowaniu przestrzennym i podejmowaniu działań prewencyjnych, takich jak budowa wałów przeciwpowodziowych czy rozwój systemów odprowadzania wód opadowych.

— Występowanie powierzchniowych form ochrony przyrody

Na terenie gminy Bodzechów występowanie powierzchniowych form ochrony przyrody takich jak rezerваты przyrody oraz obszary Natura 2000 zostało na potrzeby niniejszej

diagnozy określone jako destymulanta. Spowodowane jest to tym, iż obecność obszarów chronionych wiąże się często z ograniczeniami dotyczącymi zagospodarowania przestrzennego oraz trudnościami w realizacji inwestycji, co może wpływać negatywnie na rozwój gospodarczy i infrastrukturę lokalną. Ww. formami ochrony przyrody objęte są sołectwa: Bodzechów, Chmielów, Goździelin, Magonie, Mychów, Przyborów, Stara Dębowa Wola, Sudół, Świrna i Wólka Bodzechowska, gdzie ograniczenia wynikające z ochrony środowiska mogą wpływać na ograniczenie prowadzenia działalności gospodarczej czy realizację projektów infrastrukturalnych.

Tabela 12. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – sfera środowiskowa

Jednostka	Średnie roczne stężenie B(a)P	Obszar zagrożenia powodziowego 10% (raz na 10 lat)	Występowanie powierzchniowych form ochrony przyrody (rezerваты i obszary NATURA 2000 – obszary siedliskowe)
Bodzechów - cała gmina	0,53	TAK	TAK
Bodzechów	0,55	TAK	TAK
Broniszowice	0,44	NIE	NIE
Chmielów	0,98	TAK	TAK
Denkówka	0,98	NIE	NIE
Goździelin	0,61	TAK	TAK
Gromadnice	0,56	NIE	NIE
Jędrzejowice	0,72	NIE	NIE
Jędrzejów	0,74	NIE	NIE
Kosowice	0,40	NIE	NIE
Magonie	0,29	NIE	TAK
Miłków	0,87	NIE	NIE
Mirkowice	0,49	NIE	NIE
Mychów	0,52	NIE	TAK
Mychów Kolonia	0,36	NIE	NIE
Nowa Dębowa Wola	0,31	NIE	NIE
Podszkodzie	0,63	NIE	NIE
Przyborów	0,39	NIE	TAK
Romanów	0,50	NIE	NIE
Sarnówek Duży	0,28	NIE	NIE
Sarnówek Mały	0,34	NIE	NIE
Stara Dębowa Wola	0,31	NIE	TAK
Sudół	0,38	NIE	TAK
Szewna	0,86	NIE	NIE
Szwarszowice	0,52	NIE	NIE
Szyby	0,81	NIE	NIE
Świrna	0,75	NIE	TAK
Wólka Bodzechowska	0,55	TAK	TAK

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, z Hydroportalu (ISOK) Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Sfera techniczna

W katalogu negatywnych czynników i zjawisk pozaspołecznych, stanowiących podstawę do identyfikacji obszarów dotkniętych stanem kryzysowym, ustawodawca umieścił również zagadnienia techniczne obejmujące w szczególności: stan techniczny obiektów budowlanych, obecność rozwiązań służących zapewnieniu dostępności tkanki budowlanej dla osób ze szczególnymi potrzebami, czy też wyposażenia budynków w źródła ciepła wymagające wymiany. Sfera techniczna koncentruje się zatem przede wszystkim na szeroko rozumianym stanie budynków znajdujących się w gminie. Wybrane wskaźniki pozwalają na ocenę poszczególnych jednostek pod względem występowania zarówno negatywnych, jak i pozytywnych zjawisk w tym zakresie.

— Odsetek budynków zawierających azbest w ogólnej liczbie budynków [%]

Obecność azbestu w budynkach stanowi istotne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców i jest jednym z kluczowych wyzwań w zakresie poprawy jakości tkanki budowlanej. Materiały zawierające azbest, mimo że w przeszłości były szeroko stosowane, obecnie wymagają systematycznego usuwania ze względu na swoje właściwości rakotwórcze i negatywny wpływ na układ oddechowy. Średni odsetek budynków zawierających azbest w gminie Bodzechów wynosi 9,34%, jednak w wielu miejscowościach problem ten jest znacznie poważniejszy. Największy udział budynków z azbestem odnotowano w Wólce Bodzechowskiej (21,40%), gdzie co piąty budynek wymaga interwencji sanacyjnej. Wysokie wartości występują również w Jędrzejowicach (18,88%) i Szybach (18,83%), co wskazuje na duże nasycenie budynków szkodliwymi materiałami budowlanymi. Nieco niższy, ale wciąż istotny poziom problemu odnotowano w Przyborowie (16,55%), Starej Dębowej Woli (14,63%), Broniszowicach (13,39%), Świrnej (12,71%), Goździelinie (12,15%), Romanowie (12,12%), Podszkodziu (12,06%), Mychowie (12,10%) i Mirkowicach (11,52%), gdzie odsetek budynków z azbestem waha się w granicach 11-16%. Z drugiej strony, najniższy udział budynków zawierających azbest występuje w Miłkowie (4,30%), Gromadzie (5,23%) i Szewnej (5,38%), gdzie problem ten jest najmniej odczuwalny i świadczy o wyższym poziomie modernizacji budynków lub nowszych technologiach wykorzystywanych w budownictwie w tych miejscowościach.

— Odsetek budynków ze źródłami ciepła (piecami) do wymiany [%]

Modernizacja systemów grzewczych stanowi kluczowy element poprawy efektywności energetycznej oraz ograniczenia emisji zanieczyszczeń. W gminie Bodzechów odsetek

budynków wyposażonych w przestarzałe źródła ciepła wynosi średnio 24,91%, jednak w wielu miejscowościach problem ten przybiera znacznie większe rozmiary. Najwyższy udział budynków wymagających wymiany pieców odnotowano w Sudole (32,18%), gdzie co trzeci budynek korzysta z nieefektywnych źródeł ogrzewania. Niewiele lepiej sytuacja wygląda w Wólce Bodzechowskiej (31,23%), Denkówku (30,74%) i Szewnej (29,70%), co wskazuje na duże potrzeby modernizacyjne. Znaczny problem występuje także w Bodzechowie (28,07%), Przyborowie (26,90%), Chmielowie (26,00%), Starej Dębowej Woli (26,83%), Jędrzejowicach (25,17%), Goździelinie (25,50%), Świrnej (25,08%) gdzie wskaźnik ten również przekracza średnią gminną. Najmniejszy udział budynków wymagających wymiany źródeł ciepła występuje w Sarnówku Małym (10,26%), Broniszowicach (11,81%) i Nowej Dębowej Woli (18,06%).

— **Odsetek budynków użyteczności publicznej z toaletą dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w 2023 roku [%]**

Budynki użyteczności publicznej pełnią istotną rolę w zapewnianiu dostępu do usług publicznych i administracyjnych dla wszystkich mieszkańców gminy. Ich rozmieszczenie koncentruje się głównie w większych i bardziej zurbanizowanych jednostkach, co sprawia, że mieszkańcy mniejszych sołectw często są zmuszeni do korzystania z obiektów zlokalizowanych w sąsiednich miejscowościach. Dostępność infrastruktury publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, stanowi jeden z kluczowych elementów oceny jakości przestrzeni publicznej i jej funkcjonalności. Zgodnie z ustawą o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z 19 lipca 2019 r., budynki publiczne powinny spełniać określone standardy w zakresie dostępności, w tym w szczególności w zakresie sanitariatów dostosowanych do potrzeb OzN. W skali całej gminy Bodzechów odsetek budynków użyteczności publicznej wyposażonych w toalety przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wynosi 56,25%. Pełne dostosowanie infrastruktury w tym zakresie odnotowano m.in. w Goździelinie, Magoniach i Przyborowie, gdzie wszystkie budynki publiczne spełniają wymagane standardy. W wielu miejscowościach sytuacja jest jednak mniej korzystna. Największy deficyt dostępnych toalet występuje w Jędrzejowie, gdzie żaden z budynków publicznych nie spełnia wymogów dostępności. Bardzo niskie wskaźniki odnotowano również w Chmielowie, Miłkowie, Jędrzejowicach oraz Szewnej (33,33%), co wskazuje na występowanie barier architektonicznych. Wskaźnik poniżej średniej gminnej odnotowano także Mirkowicach, Mychowie, Sarnówku Dużym i Gromadnicach, gdzie tylko połowa budynków spełnia standardy dostępności. Dodatkowo w 10 sołectwach w ogóle nie ma budynków użyteczności publicznej.

Tabela 13. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – sfera techniczna

Jednostka	Odsetek budynków zawierających azbest w ogólnej liczbie budynków [%]	Odsetek budynków ze źródłami ciepła (piecami) do wymiany [%]	Odsetek budynków użyteczności publicznej z toaletą dostosowaną do potrzeb OZN [%]
Bodzechów - cała gmina	9,34	24,91	56,3
Bodzechów	8,61	28,07	75,0
Broniszowice	13,39	11,81	brak b.u.p.
Chmielów	8,12	26,00	33,3
Denkówka	11,15	30,74	brak b.u.p.
Goździelin	12,15	25,50	100,0
Gromadźce	5,23	18,86	50,0
Jędrzejowice	18,88	25,17	33,3
Jędrzejów	6,44	22,73	0,0
Kosowice	11,44	18,30	brak b.u.p.
Magonie	9,52	23,81	100,0
Miłków	4,30	24,74	33,3
Mirkowice	11,52	18,89	50,0
Mychów	12,10	20,16	50,0
Mychów Kolonia	7,41	19,05	brak b.u.p.
Nowa Dębowa Wola	9,72	18,06	brak b.u.p.
Podszkodzie	12,06	22,65	brak b.u.p.
Przyborów	16,55	26,90	100,0
Romanów	12,12	18,18	brak b.u.p.
Sarnówek Duży	8,76	19,22	50,0
Sarnówek Mały	0,00	10,26	brak b.u.p.
Stara Dębowa Wola	14,63	26,83	brak b.u.p.
Sudół	5,82	32,18	100,0
Szewna	5,38	29,70	33,3
Szwarszowice	6,69	21,80	100,0
Szyby	18,83	19,48	100,0
Świrna	12,71	25,08	100,0
Wólka Bodzechowska	21,40	31,23	brak b.u.p.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Gminy Bodzechów, BDOT.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Sfera przestrzenno-funkcjonalna stanowi czwarty pozaspołeczny obszar diagnostyczny, w którym należy poszukiwać zagadnień kryzysowych pozwalających na wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy. W zakres sfery wpisują się przede wszystkim kwestie wyposażenia w podstawową infrastrukturę komunalną, przekładającą się na jakość życia na danym terenie, dostępność do usług publicznych, w tym także dostępność przestrzeni publicznej i otoczenia obiektów publicznych dla osób ze

szczególnymi potrzebami (osoby z niepełnosprawnością, osoby starsze i chore, rodzice z małymi dziećmi itd.). Na podstawie uzyskanych danych do analizy sfery przestrzenno-funkcjonalnej wykorzystano cztery wskaźniki:

— **Dostępność sieci wodociągowej - liczba umów na dostawę wody w przeliczeniu na 100 budynków mieszkaniowych**

Dostęp do sieci wodociągowej, który w sposób bezpośredni wpływa na komfort codziennego życia mieszkańców oraz możliwość prowadzenia działalności gospodarczej, pozostaje jednym z kluczowych wskaźników oceny jakości infrastruktury komunalnej w jednostkach osadniczych, szczególnie o charakterze wiejskim. Jego niski poziom w danej miejscowości oznacza konieczność korzystania z indywidualnych ujęć wody, co może być kosztowne, problematyczne i obniżyć atrakcyjność osiedleńczą obszaru. W gminie Bodzechów średnia liczba umów na dostawę wody w przeliczeniu na 100 budynków mieszkaniowych wynosi 92,43, co oznacza, że zdecydowana większość wszystkich budynków mieszkalnych jest podłączonych do sieci wodociągowej; jednakże analiza wartości dla poszczególnych miejscowości pokazuje istotne zróżnicowanie, zarówno w zakresie miejscowości o pełnym pokryciu infrastrukturą, jak i tych, gdzie dostęp do wodociągów pozostaje ograniczony. Najniższy poziom zwodociągowania odnotowano w Mychowie Kolonii (66,18), gdzie stosunkowo największy w gminie odsetek mieszkańców korzysta z własnych ujęć wody. Nieco lepsza, ale nadal wyraźnie poniżej średniej sytuacja występuje w Gromadzie (71,07), Chmielowie (71,17), Przyborowie (72,34) i Broniszowicach (75,68). Odmienne uwarunkowania dotyczą miejscowości, gdzie dostęp do wodociągów jest zapewniony w pełni - najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w Bodzechowie (118,49) i Magoniach (117,31), poziom 100 przekroczyły też sołectwa Nowa Dębowa Wola (103,6), Stara Dębowa Wola (102,34), gdzie liczba podpisanych umów przekracza liczbę budynków, co wskazuje na rozwiniętą infrastrukturę, która może obejmować także tereny i inwestycje mieszkaniowe będące w trakcie realizacji.

— **Dostępność sieci kanalizacyjnej - liczba umów na odbiór ścieków w przeliczeniu na 100 budynków mieszkaniowych**

Równolegle do dostępu do sieci wodociągowej, równie istotnym elementem infrastrukturalnym, wpływającym zarówno na komfort życia mieszkańców, jak i na stan środowiska naturalnego, jest dostępność do sieci kanalizacyjnej; brak rozwiniętej infrastruktury w tym zakresie skutkuje koniecznością stosowania zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków, co generuje dodatkowe obciążenia finansowe, a jednocześnie zwiększa ryzyko niekontrolowanego odprowadzania ścieków, które może negatywnie oddziaływać na wody gruntowe i glebę. W gminie Bodzechów średnia liczba umów na odbiór ścieków w przeliczeniu na 100 budynków mieszkaniowych wynosi 64,34, choć podobnie jak w przypadku wodociągów, różnice pomiędzy poszczególnymi miejscowościami są znaczne. W Broniszowicach,

Gromadzicach, Kosowicach, Mirkowicach, Romanowie, Sarnówku Małym oraz Szwarszowicach nie odnotowano żadnych przyłączy kanalizacyjnych. Nieco lepsza sytuacja, choć nadal pozostająca daleko od optymalnej, występuje w Nowej Dębowej Woli (10,07) oraz Mychowie Kolonii (36,76), gdzie wskaźnik skanalizowania budynków nadal pozostaje na bardzo niskim poziomie. W kontrze do tych wyników, najbardziej rozwiniętą sieć kanalizacyjną posiadają Bodzechów (109,13) i Magonie (95,19).

— **Gęstość średnioważona przystanków w 2023 roku**

Dostępność transportu zbiorowego jest jednym z kluczowych elementów wpływających na jakość życia mieszkańców oraz poziom wykluczenia komunikacyjnego, zwłaszcza w gminach o rozproszonej strukturze osadniczej. Wskaźnik gęstości średnioważonej przystanków mierzy dostępność infrastruktury transportowej, uwzględniając zarówno zagęszczenie przystanków na danym obszarze, jak i ich nasycenie w stosunku liczby mieszkańców. W gminie Bodzechów średnia wartość tego wskaźnika wynosi 1,44. Najlepszą sytuację pod względem dostępności przystanków odnotowano w Nowej Dębowej Woli (4,27) oraz Mychowie Kolonii (3,95), gdzie gęstość przystanków znacznie przekracza średnią gminną. Z kolei w Szybach oraz Sarnówku Małym brak jest przystanków komunikacji publicznej, co może skutkować wykluczeniem komunikacyjnym mieszkańców tych obszarów. Niski wskaźnik odnotowano w Gromadzicach (0,57) oraz w Sudole (0,99).

— **Odsetek budynków użyteczności publicznej z wyznaczonymi miejscami parkingowymi dla osób z niepełnosprawnościami w 2023 r. [%]**

Kwestia dostępności infrastruktury publicznej dla osób z niepełnosprawnościami jest istotnym elementem oceny przestrzeni funkcjonalno-przestrzennej w kontekście rewitalizacji. Jednym z kluczowych aspektów dostępności jest zapewnienie wyznaczonych miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami, co umożliwia im łatwe korzystanie z budynków użyteczności publicznej. W skali całej gminy Bodzechów 53,13% budynków użyteczności publicznej posiada dedykowane miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami. Najwyższy poziom dostępności w tym zakresie odnotowano w sołectwach Chmielów, Goździelin, Jędrzejów, Magonie, Przyborów i Sudół, gdzie wszystkie budynki użyteczności publicznej są wyposażone w odpowiednie miejsca parkingowe. Największe braki w zakresie dostosowania miejsc parkingowych odnotowano w Mirkowicach, Szwarszowicach, Szybach oraz Świrnej, gdzie budynki użyteczności publicznej nie posiadają wydzielonych miejsc dla osób z niepełnosprawnościami, co może utrudniać dostęp do usług publicznych i wymagać uwzględnienia działań naprawczych, szczególnie w kontekście zwiększającej się liczby osób starszych, które również mogą mieć trudności z poruszaniem się.

Tabela 14. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – sfera przestrzenno-funkcjonalna

Jednostka	Dostępność sieci wodociągowej - liczba umów na dostawę wody w przeliczeniu na 100 budynków mieszkaniowych	Dostępność sieci kanalizacyjnej - liczba umów na odbiór ścieków w przeliczeniu na 100 budynków mieszkaniowych	Gęstość średnioważona przystanków	Odsetek budynków użyteczności publicznej z wyznaczonymi miejscami parkingowymi dla OzN [%]
Bodzechów - cała gmina	92,43	64,34	1,44	53,13
Bodzechów	118,49	109,13	1,28	50,00
Broniszowice	75,68	0,00	2,51	brak b.u.p.
Chmielów	71,17	63,36	1,44	100,00
Denkówka	93,26	76,97	1,26	brak b.u.p.
Goździelin	87,89	75,00	2,06	100,00
Gromadzice	71,07	0,00	0,57	50,00
Jędrzejowice	88,98	81,36	1,68	66,67
Jędrzejów	89,29	55,36	3,13	100,00
Kosowice	81,05	0,00	1,18	brak b.u.p.
Magonie	117,31	95,19	1,94	100,00
Miłków	91,19	62,58	1,36	33,33
Mirkowice	84,29	0,00	1,58	0,00
Mychów	86,25	70,00	2,76	50,00
Mychów Kolonia	66,18	36,76	3,95	brak b.u.p.
Nowa Dębowa Wola	103,60	10,07	4,27	brak b.u.p.
Podszkodzie	97,90	62,24	1,52	brak b.u.p.
Przyborów	72,34	70,21	1,25	100,00
Romanów	100,00	0,00	2,72	brak b.u.p.
Sarnówek Duży	93,63	63,69	1,10	50,00
Sarnówek Mały	82,35	0,00	0,00	brak b.u.p.
Stara Dębowa Wola	102,34	75,00	1,34	brak b.u.p.
Sudół	98,53	67,77	0,99	100,00
Szewna	95,57	75,74	1,50	33,33
Szwarszowice	80,00	0,00	1,22	0,00

Jednostka	Dostępność sieci wodociągowej - liczba umów na dostawę wody w przeliczeniu na 100 budynków mieszkaniowych	Dostępność sieci kanalizacyjnej - liczba umów na odbiór ścieków w przeliczeniu na 100 budynków mieszkaniowych	Gęstość średnioważona przystanków	Odsetek budynków użyteczności publicznej z wyznaczonymi miejscami parkingowymi dla OzN [%]
Szyby	94,37	61,97	0,00	0,00
Świrna	85,21	70,42	1,37	0,00
Wólka Bodzechowska	90,21	77,62	1,46	brak b.u.p.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Gminy Bodzechów, BDOT.

KROK 4. Analiza wskaźnikowa – budowa wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej

Kolejne kroki prac delimitacyjnych stanowiło podsumowanie wyników przeprowadzonej w pięciu sferach analizy wskaźnikowej. Dla każdej z wyznaczonych jednostek referencyjnych całościowej analizie poddano pakiet wykorzystanych w diagnozie wskaźników. W oparciu o pozyskane dane opracowano 17 wskaźników dla sfery społecznej i 14 wskaźników dla sfer pozaspołecznych (4 dla sfery gospodarczej, 3 dla sfery środowiskowej, 5 dla sfery przestrzenno – funkcjonalnej oraz 3 dla sfery technicznej).

W kontekście kluczowej dla decyzji o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego sfery społecznej, zdecydowano się na zbudowanie wskaźnika syntetycznego, który pozwolił na zbiorczą ocenę natężenia kryzysu społecznego w poszczególnych jednostkach analitycznych. Wykorzystano w tym celu wskaźnik obliczony metodą Perkala, rekomendowaną w publikacji Ministerstwa Rozwoju i Technologii pt. „*Delimitacja krok po kroku. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji*”. Przyjęta metoda obliczania wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej metodą Perkala obejmuje trzy zasadnicze etapy.

Na etapie pierwszym każde ze zjawisk kryzysowych zostaje znormalizowane (wystandaryzowane celem zachowania porównywalności wskaźników) zgodnie ze wzorem:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} + \bar{x}_j}{s_j}$$

gdzie:

t_{ij} – wartość znormalizowanego wskaźnika j dla jednostki analitycznej i ,

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i ,

$\bar{x}_j$ – średnia arytmetyczna wskaźnika j ,

s_j – odchylenie standardowe wskaźnika j .

Drugim etapem budowania wskaźnika syntetycznego jest określenie, czy dany wskaźnik (już znormalizowany) jest stymulantą (wysokie wartości wskaźnika oznaczają, że dane zjawisko jest pozytywne), czy destymulantą (wysokie wartości wskaźnika oznaczają, że dane zjawisko jest negatywne). W przypadku destymulant otrzymane w wyniku normalizacji wartości pozostawia się bez zmian, natomiast uzyskane wartości dla stymulant należy przekształcić według wzoru:

$$z_{ij} = x_{ij} * (-1)$$

gdzie:

z_{ij} – wartość wskaźnika (stymulanty) po przekształceniu,

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i .

W poniższej tabeli przedstawiono wartości cząstkowych wskaźników społecznych po procesie normalizacji.

Tabela 15. Wskaźniki sfery społecznej po procesie normalizacji

Jednostka	Zmiana liczby ludności w latach 2018-2023 [%]	Odsetek osób powyżej 60 r.ż. (w wieku 61 lat i więcej) [%]	Odsetek osób bezrobotnych [%]	Zmiana liczby osób bezrobotnych w latach 2018-2023 [%]	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogóle bezrobotnych [%]	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej [%]	Udział osób powyżej 60 r.ż. w ogóle osób korzystających z pomocy społecznej [%]	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa [%]	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności [%]
Bodzechów	1,11	1,05	-0,39	-0,73	-0,49	0,48	-0,40	0,12	-0,29
Broniszowice	0,84	0,72	0,68	0,82	0,50	0,17	0,26	0,09	0,35
Chmielów	0,99	-0,22	-0,73	-0,42	-0,66	-0,83	0,30	-1,09	0,63
Denkówka	0,33	1,90	-1,27	0,13	-0,38	-0,95	-0,38	1,24	-0,37
Goździelin	-0,11	-0,03	-0,19	-0,40	1,20	0,18	0,17	-0,27	-0,05
Gromadź	0,61	-0,28	-0,24	-0,97	-1,12	1,39	-0,34	1,11	1,91
Jędrzejowice	0,02	0,05	-0,14	-0,77	0,25	0,72	-0,23	-0,19	-0,32
Jędrzejów	0,44	0,98	-0,94	-0,51	0,86	-1,72	-0,84	-1,62	-1,56
Kosowice	-1,13	0,37	-0,54	0,73	1,58	-1,05	-0,84	-1,62	2,42
Magonie	-2,18	-1,24	-1,05	-0,83	0,04	-0,93	-0,05	-0,40	-0,20
Miłków	0,61	0,72	0,08	0,26	-0,45	-0,75	0,43	0,85	2,30
Mirkowice	-0,95	-0,51	-0,07	-0,10	0,50	0,68	0,19	-1,09	0,53
Mychów	0,44	-1,19	0,73	2,90	-0,42	0,03	-0,49	0,25	-0,67
Mychów Kolonia	-0,29	-0,04	-0,84	-0,79	-0,15	-0,49	-0,84	-0,40	-0,20
Nowa Dębowa Wola	-2,64	-1,97	0,47	-0,87	0,96	1,94	-0,84	1,12	0,03
Podszkodzie	0,84	0,30	-0,59	-0,15	-1,74	-0,36	0,08	0,05	0,83
Przyborów	0,75	1,08	0,74	-0,36	-0,74	1,47	-0,43	0,13	0,38
Romanów	0,75	-2,48	-0,97	-0,91	-2,73	-0,90	4,63	2,67	-1,56
Sarnówek Duży	0,26	0,20	0,87	0,13	0,23	1,59	0,15	-0,85	-0,80
Sarnówek Mały	-2,43	-0,70	3,92	1,17	-0,58	-1,72	-0,84	-1,62	-1,56
Stara Dębowa Wola	-0,09	-0,21	0,34	-0,24	1,89	-0,35	0,34	1,44	-0,88
Sudół	-0,23	-0,26	0,25	-0,21	0,14	-0,24	0,12	-0,44	0,59
Szewna	-0,10	0,25	-0,78	-0,58	-0,44	-1,09	-0,33	0,67	-0,45
Szwarszowice	0,35	-0,77	1,10	2,00	-0,01	1,39	-0,05	-0,76	-0,33

Jednostka	Zmiana liczby ludności w latach 2018-2023 [%]	Odsetek osób powyżej 60 r.ż. (w wieku 61 lat i więcej) [%]	Odsetek osób bezrobotnych [%]	Zmiana liczby osób bezrobotnych w latach 2018-2023 [%]	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogóle bezrobotnych [%]	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej [%]	Udział osób powyżej 60 r.ż. w ogóle osób korzystających z pomocy społecznej [%]	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa [%]	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności [%]
Szyby	0,35	1,96	-0,51	2,21	1,58	0,49	0,43	0,03	-0,46
Świrna	0,58	-0,36	0,27	-0,53	0,69	0,25	-0,40	-0,08	-0,23
Wólka Bodzechowska	0,62	0,47	0,05	-0,64	-0,45	0,71	0,32	0,59	-0,12

Jednostka	Liczba wydanych niebieskich kart na 100 mieszkańców	Liczba przypadków rozpatrywanych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 100 mieszkańców	Liczba popełnionych wykroczeń, przestępstw na 100 mieszkańców	Zmiana liczby popełnionych wykroczeń, przestępstw w latach 2018-2023 [%]	Średni wynik egzaminu ośmioklasisty w roku 2024 [%]	Odsetek dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkołach podstawowych [%]	Frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych 2023 [%]	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
Bodzechów	-0,38	-0,73	0,64	-0,24	0,54	0,74	0,60	-0,07
Broniszowice	-0,59	-0,73	-1,05	0,21	0,00	-0,76	1,36	0,91
Chmielów	0,50	0,31	-0,09	-0,88	2,70	0,95	0,18	-0,75
Denkówka	0,04	-0,73	-0,22	-1,00	0,23	0,22	-0,41	0,91
Goździelin	0,39	-0,02	-0,40	-0,70	0,23	-0,01	0,17	0,16
Gromadzice	0,10	0,27	0,78	0,21	0,54	-0,76	0,49	-1,20
Jędrzejowice	-0,59	0,54	0,12	0,21	0,54	-0,76	-2,08	-1,79
Jędrzejów	-0,59	0,59	-1,05	-1,61	0,23	0,47	-0,41	0,91
Kosowice	-0,59	-0,73	-1,05	0,21	19,38	-0,76	0,13	-2,43
Magonie	-0,59	-0,73	0,42	-0,70	-1,31	-0,76	-1,72	-0,79
Miłków	-0,59	-0,73	-0,57	-0,70	0,54	0,17	-1,40	-1,31
Mirkowice	-0,59	-0,73	-1,05	0,21	0,00	-0,76	1,36	-1,33
Mychów	-0,59	-0,73	-1,05	-1,61	0,54	-0,76	1,81	0,91

Jednostka	Liczba wydanych niebieskich kart na 100 mieszkańców	Liczba przypadków rozpatrywanych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 100 mieszkańców	Liczba popełnionych wykroczeń, przestępstw na 100 mieszkańców	Zmiana liczby popełnionych wykroczeń, przestępstw w latach 2018-2023 [%]	Średni wynik egzaminu ośmioklasisty w roku 2024 [%]	Odsetek dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkołach podstawowych [%]	Frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych 2023 [%]	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
Mychów Kolonia	1,14	-0,73	-1,05	0,21	0,00	-0,76	1,81	0,91
Nowa Dębowa Wola	0,41	3,56	1,58	0,21	-1,31	2,26	-0,27	0,91
Podszkodzie	-0,59	-0,73	1,90	-0,24	0,00	-0,76	1,36	-0,22
Przyborów	4,05	0,93	0,48	0,21	0,23	0,27	-0,63	0,91
Romanów	-0,59	-0,73	-1,05	0,21	0,23	-0,76	0,17	0,91
Sarnówek Duży	-0,59	0,20	0,67	-0,40	-1,31	1,50	-0,27	0,91
Sarnówek Mały	-0,59	-0,73	-1,05	0,21	-1,31	-0,76	-0,27	0,91
Stara Dębowa Wola	1,33	2,03	1,48	0,21	-1,31	2,92	-0,27	0,91
Sudół	1,23	0,84	-0,09	-0,40	-1,31	-0,76	0,85	-0,75
Szewna	-0,16	0,09	0,65	1,66	0,54	-0,36	-1,48	-0,40
Szwarszowice	-0,59	0,52	-1,05	0,21	0,00	0,39	0,13	-0,42
Szyby	-0,59	-0,73	-1,05	0,21	0,00	-0,76	0,13	0,91
Świrna	0,18	-0,73	2,02	3,84	0,54	-0,76	-0,73	-0,27
Wólka Bodzechowska	-0,59	0,31	0,86	0,21	0,23	0,88	-0,63	0,91

Źródło: opracowanie własne

Ostatni etap prac nad wskaźnikiem syntetycznym obejmuje obliczenie końcowej wartości wskaźnika syntetycznego dla każdej z jednostek analitycznych. Wskaźnik syntetyczny stanowi sumę wszystkich znormalizowanych wskaźników cząstkowych odzwierciedlających negatywne zjawiska w sferze społecznej. Wartość wskaźnika syntetycznego wskazuje czy dana jednostka znajduje się w stanie kryzysowym biorąc pod uwagę specyfikę gminy, w tym rozkład wyników uzyskanych we wszystkich analizowanych jednostkach. Im wyższa wartość wskaźnika syntetycznego, tym większe natężenie kryzysu w danym miejscu. Wskaźnik syntetyczny dla zjawisk społecznych oblicza się za pomocą wzoru:

$$P_i = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n t_{ij}$$

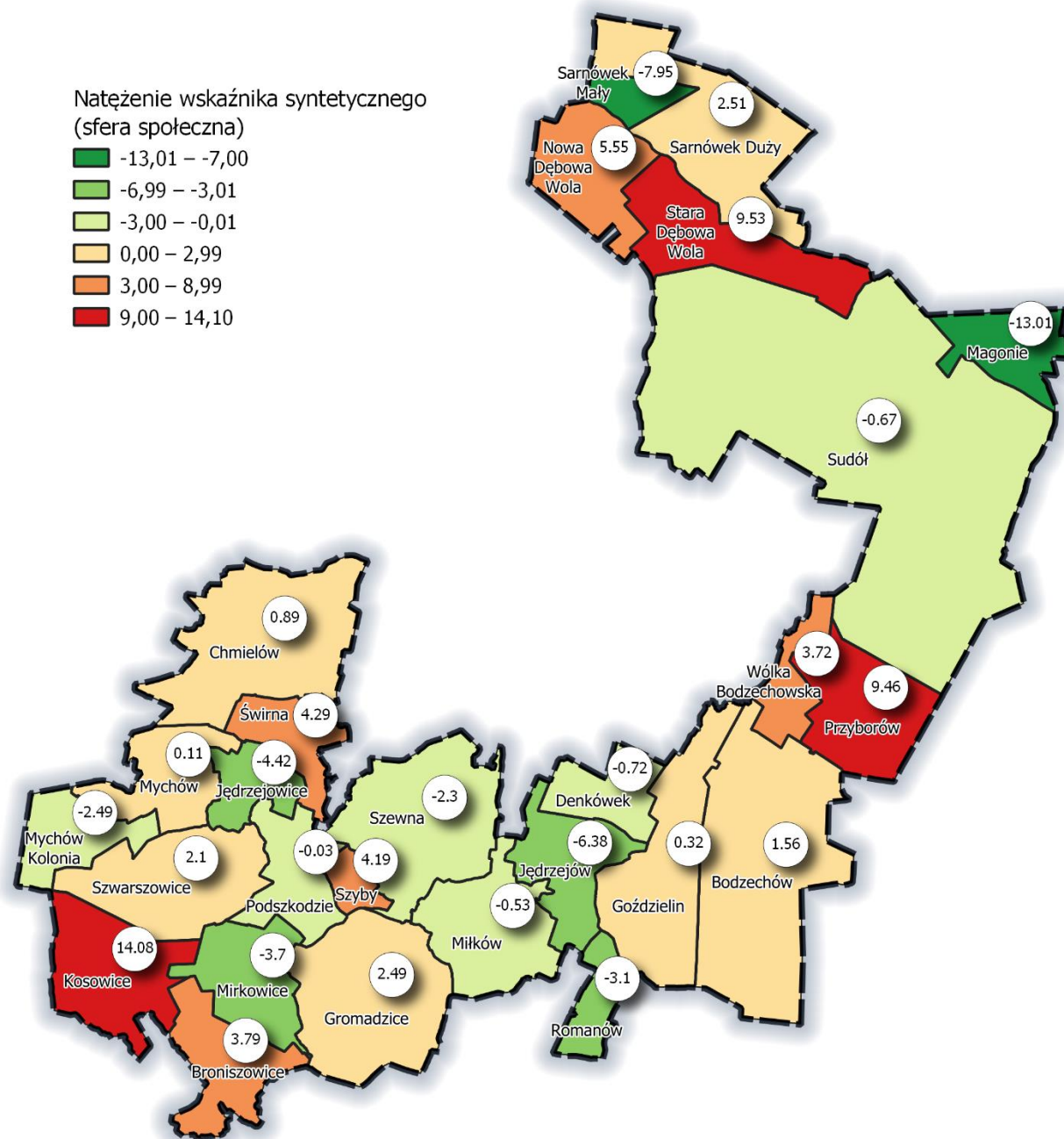
gdzie:

P_i – syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk,

n – liczba wskaźników (cech),

t_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej.

Jeżeli wartość wskaźnika syntetycznego jest dodatnia świadczy to o występowaniu kryzysu w sferze społecznej w danej jednostce, podczas gdy wartość ujemna wskazuje na pozytywny obraz zjawisk społecznych (w stosunku do przeciętnej sytuacji w gminie). Poniżej przedstawiono wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej (uzyskaną zgodnie z powyższą procedurą) dla poszczególnych jednostek referencyjnych wyznaczonych w gminie Bodzechów.

Rysunek 3. Wskaźnik syntetyczny – sfera społeczna

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 16. Wskaźnik syntetyczny – sfera społeczna

Jednostka referencyjna	Wskaźnik syntetyczny sfery społecznej
Kosowice	14,08
Stara Dębowa Wola	9,53
Przyborów	9,46
Nowa Dębowa Wola	5,55
Świrna	4,29
Szyby	4,19

Jednostka referencyjna	Wskaźnik syntetyczny sfery społecznej
Broniszowice	3,79
Wólka Bodzechowska	3,72
Sarnówek Duży	2,51
Gromadzice	2,49
Szwarszowice	2,10
Bodzechów	1,56
Chmielów	0,89
Goździelin	0,32
Mychów	0,11
Podszańce	-0,03
Miłków	-0,53
Sudół	-0,67
Denkówka	-0,72
Szewna	-2,30
Mychów Kolonia	-2,49
Romanów	-3,10
Mirkowice	-3,70
Jędrzejowice	-4,42
Jędrzejów	-6,38
Sarnówek Mały	-7,95
Magonie	-13,01

Źródło: opracowanie własne.

Zgodnie z otrzymanymi wynikami analizy statystycznej wskaźnik syntetyczny przyjął wartości dodatnie – wskazujące na występowanie kryzysu społecznego – w następujących 15 sołectwach gminy Bodzechów: Kosowice, Stara Dębowa Wola, Przyborów, Nowa Dębowa Wola, Świrna, Szyby, Broniszowice, Wólka Bodzechowska, Sarnówek Duży, Gromadzice, Szwarszowice, Bodzechów, Chmielów, Goździelin, Mychów.

KROK 5. Analiza wskaźnikowa – podsumowanie wyników analizy dla sfer pozaspołecznych

W procedurze delimitacji oprócz określenia natężenia negatywnych zjawisk w sferze społecznej, konieczne jest również zweryfikowanie występowania kryzysu w przynajmniej jednej z pozostałych sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Tylko bowiem obecność kryzysu w sferze społecznej, w połączeniu z występowaniem kryzysu w przynajmniej jednej z ww. sfer pozaspołecznych, umożliwia określenie danej części gminy jako obszaru zdegradowanego. Warto jednak zaznaczyć, że to zawsze sfera społeczna stanowi w tym zakresie przesłankę podstawową, a sfery pozaspołeczne stanowią w tym przypadku kolejną, niezbędną, aczkolwiek uzupełniającą przesłankę.

Sfery gospodarcza, środowiskowa, techniczna i przestrzenno-funkcjonalna zdiagnozowane zostały z wykorzystaniem zarówno danych ilościowych, jak i jakościowych opisanych w Kroku 3 (rozdziale 3). Każdy ze wskaźników poddano obiektywnej ocenie, aby wskazać, czy sprzyja on rozwojowi czy wpływa na pogłębianie się kryzysu na danym obszarze. Natężenie zjawisk kryzysowych w sferach pozaspołecznych zostało obliczone poprzez przypisanie każdemu ze wskaźników (w ramach poszczególnych sfer) punktów - odnosząc uzyskaną wartość do średniej wartości wskaźnika dla gminy. W przypadku wartości wskaźnika wskazującej na sytuację mniej korzystną niż średnia dla gminy nadano jednostce 1 punkt, w przypadku sytuacji korzystniejszej niż średnia gminna było to 0 punktów. W przypadku wskaźników jakościowych ocenianych jako TAK/NIE 1 punkt nadano jednostkom, w których odpowiedź wskazywała na destymulantę rozwojową.

Uzyskaną w ten sposób przez poszczególne jednostki łączną liczbę punktów w danej sferze interpretuje się jako syntetyczną ocenę natężenia kryzysu w danej sferze. W poszczególnych sferach maksymalna, łączna liczba punktów wynosiła:

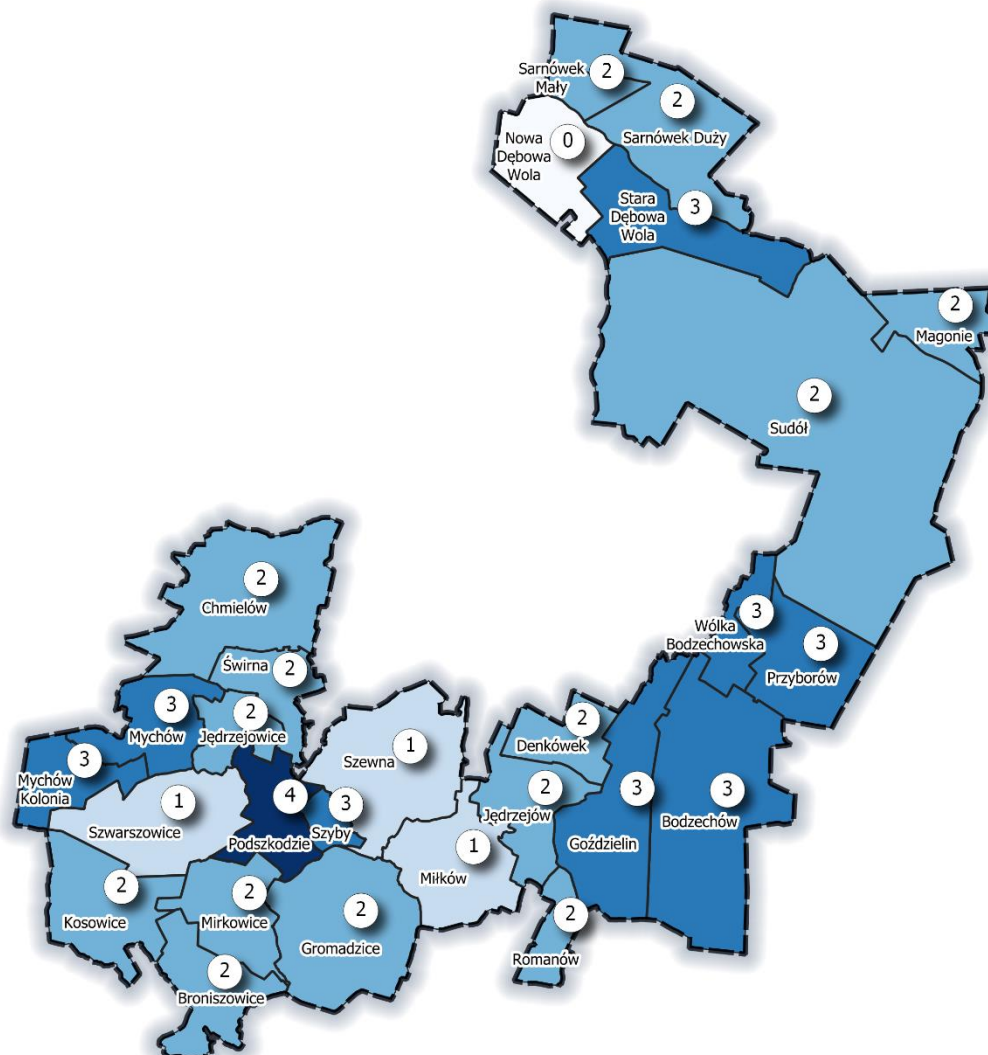
- dla sfery gospodarczej 4 punkty (4 analizowane wskaźniki);
- dla sfery środowiskowej 3 punkty (3 analizowane wskaźniki);
- dla sfery funkcjonalno – przestrzennej 4 punkty (4 analizowane wskaźniki);
- dla sfery technicznej 3 punkty (3 analizowane wskaźniki).

Przyjęto, iż o wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w danej sferze świadczy uzyskana przez jednostkę liczba punktów wyższa niż 50% maksymalnej, łącznej liczby punktów dla danej sfery. Tym samym wysokie natężenie zjawisk kryzysowych wymagało uzyskania:

- dla sfery gospodarczej minimum 3 punktów (na 4 możliwe do uzyskania);
- dla sfery środowiskowej minimum 2 punktów (na 3 możliwe do uzyskania);
- dla sfery technicznej minimum 2 punktów (na 3 możliwe do uzyskania);
- dla sfery funkcjonalno – przestrzennej minimum 3 punktów (na 4 możliwe do uzyskania).

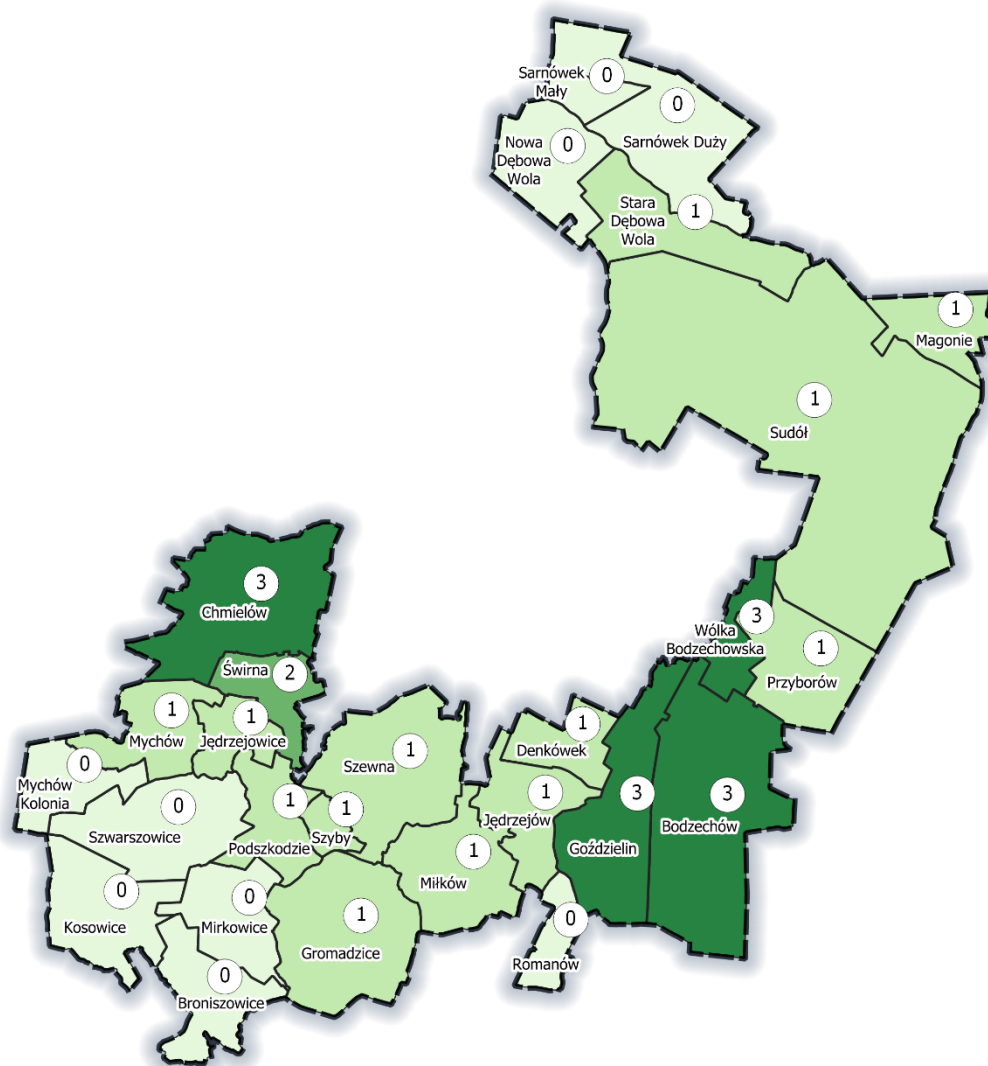
Wartości punktowe uzyskane przez wszystkie jednostki analityczne w ramach czterech analizowanych sfer pozaspołecznych przedstawiają poniższe mapy.

Rysunek 4. Syntetyczna ocena kryzysu w sferze gospodarczej

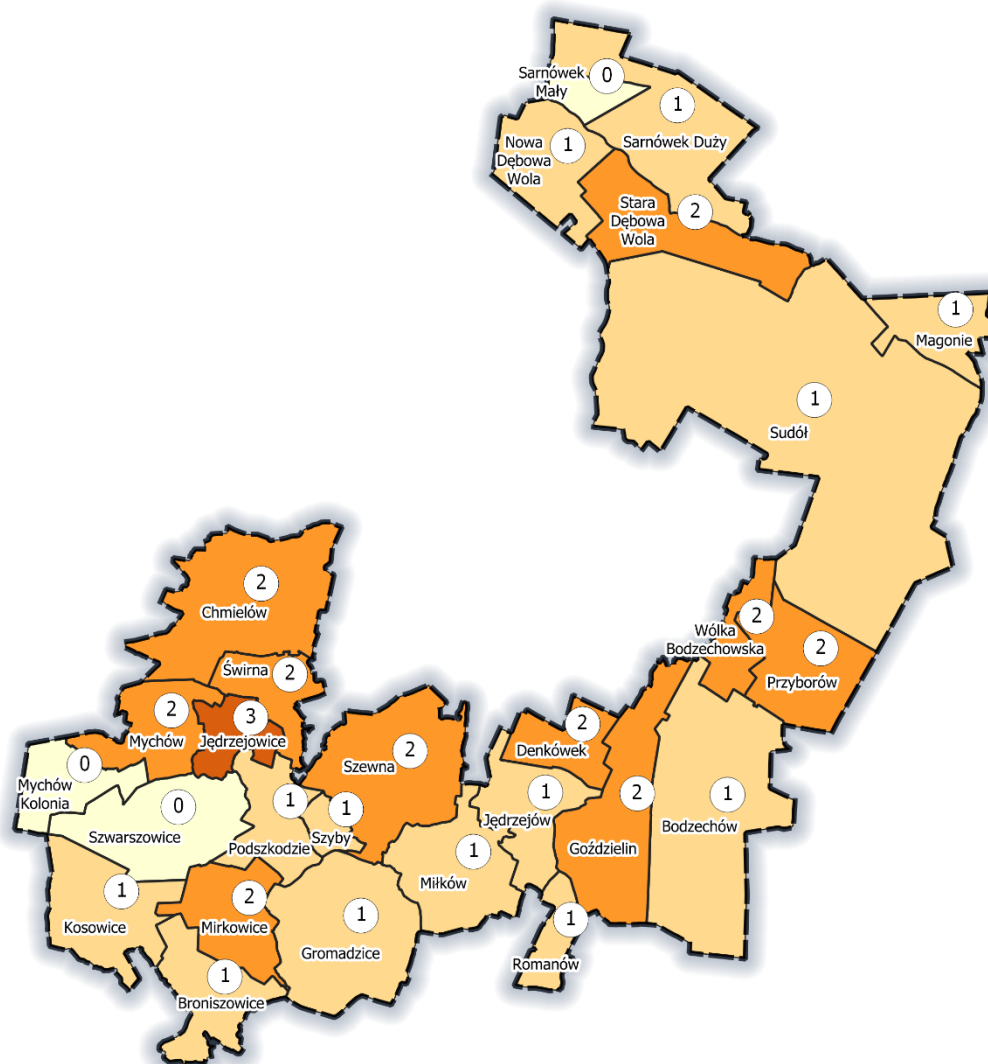
Źródło: opracowanie własne.

W ramach sfery gospodarczej przeanalizowano cztery wskaźniki cząstkowe. Wysokie natężenie zjawisk kryzysowych w tej sferze (minimum 3 punkty na 4 możliwe do uzyskania) zidentyfikowano w sołectwach: Bodzechów, Goździelin, Mychów, Mychów Kolonia, Podzkoźcie, Przyborów, Stara Dębowa Wola, Szyby i Wólka Bodzechowska.

Rysunek 5. Syntetyczna ocena kryzysu w sferze środowiskowej

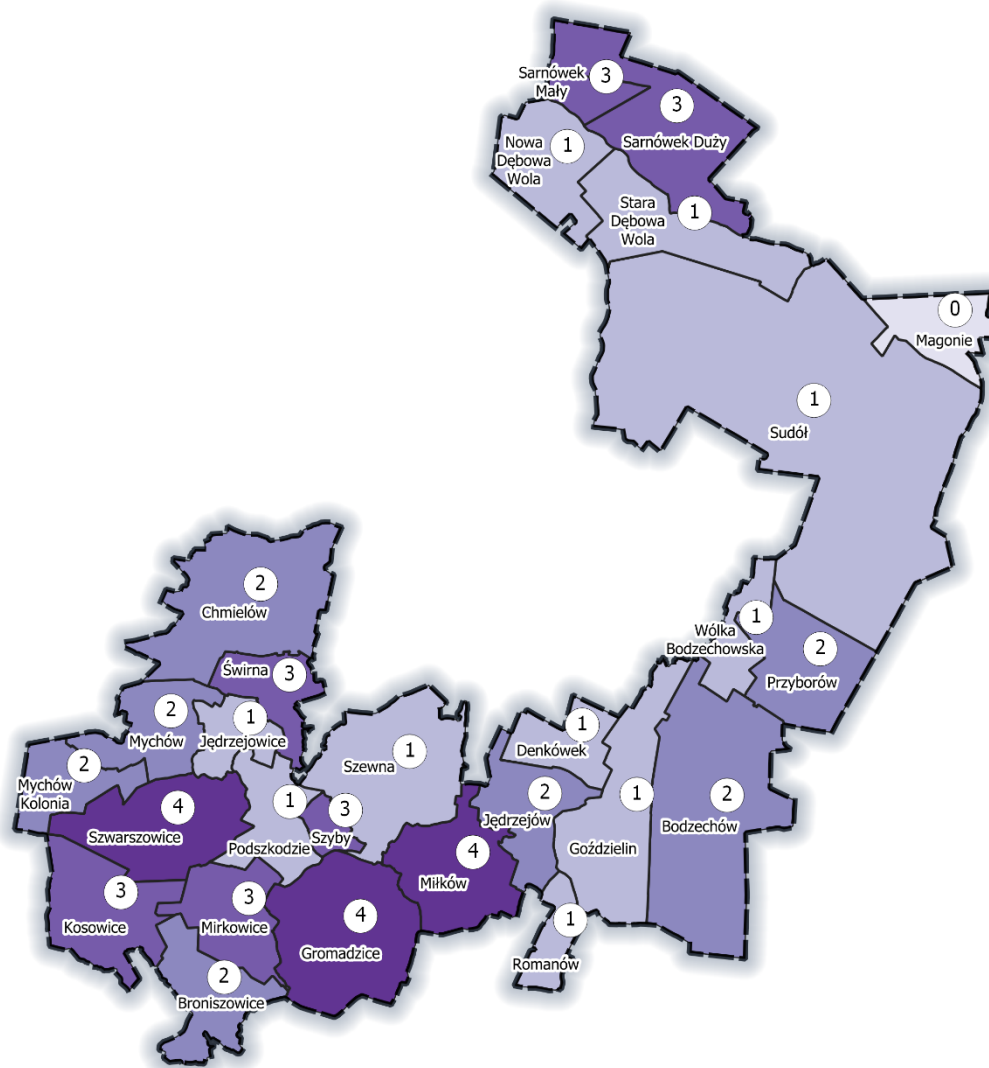
Źródło: opracowanie własne.

W odniesieniu do sfery środowiskowej analizie poddano 3 wskaźniki częściowe. Wysokie natężenie zjawisk kryzysowych (minimum 2 punkty na 3 możliwe do uzyskania) dotyczyło sołectw: Bodzechów, Chmielów, Goździelin, Świrna i Wólka Bodzechowska.

Rysunek 6. Syntetyczna ocena kryzysu w sferze technicznej

Źródło: opracowanie własne.

W ramach sfery technicznej przeanalizowano łącznie 3 wskaźniki i wysokie natężenie zjawisk kryzysowych (minimum 2 punkty na 3 możliwe do uzyskania) zdiagnozowano w sołectwach: Chmielów, Denków, Goździelin, Jędrzejowice, Mirkowice, Mychów, Przyborów, Stara Dębowa Wola, Szewna, Świrna, Wólka Bodzechowska.

Rysunek 7. Syntetyczna ocena kryzysu w sferze przestrzenno - funkcjonalnej

Źródło: opracowanie własne.

W przypadku sfery funkcjonalno – przestrzennej w diagnozie wykorzystano cztery wskaźniki. Wysokie natężenie zjawisk kryzysowych (minimum 3 punkty na 4 możliwe do uzyskania) dotyczyło sołectw: Gromadźnice, Kosowice, Miłków, Mirkowice, Sarnówek Duży, Sarnówek Mały, Szwarszowice, Szyby, Świrna.

KROK 6. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

W oparciu o przeprowadzoną analizę wskaźnikową wyznaczono obszar zdegradowany gminy Bodzechów. Za **obszar zdegradowany przyjęto jednostki, w których wartość społecznego wskaźnika syntetycznego była dodatnia oraz w przynajmniej jednej ze sfer pozaspołecznych zidentyfikowano wysokie natężenie zjawisk kryzysowych** tj. gdzie liczba punktów była wyższa niż 50% maksymalnej, łącznej liczby punktów dla danej sfery:

- dla sfery gospodarczej minimum 3 punkty (na 4 możliwe do uzyskania);
- dla sfery środowiskowej minimum 2 punkty (na 3 możliwe do uzyskania);
- dla sfery technicznej minimum 2 punkty (na 3 możliwe do uzyskania);
- dla sfery funkcjonalno – przestrzennej minimum 3 punkty (na 4 możliwe do uzyskania).

W poniższej tabeli zestawiono wskaźnik syntetyczny sfery społecznej dla wszystkich jednostek analitycznych oraz wyniki zbiorczej oceny kryzysu w ramach sfer pozaspołecznych.

Tabela 17. Zbiorcze wyniki analizy wskaźnikowej²

Jednostka referencyjna	Wskaźnik syntetyczny sfery SPOŁECZNEJ	Sfera GOSPODARCZA	Sfera ŚRODOWISKOWA	Sfera PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA	Sfera TECHNICZNA
		Wysokie natężenie zjawisk kryzysowych (powyżej 50% analizowanych dla danej sfery wskaźników przyjęto wartość mniej korzystną niż średnia gminna lub określonych zostało jako destymulanta rozwojowa)			
Bodzechów	1,56	TAK	TAK	NIE	NIE
Broniszowice	3,79	NIE	NIE	NIE	NIE
Chmielów	0,89	NIE	TAK	NIE	TAK
Denków	-0,72	NIE	NIE	NIE	TAK
Goździelin	0,32	TAK	TAK	NIE	TAK
Gromadzice	2,49	NIE	NIE	TAK	NIE
Jędrzejowice	-4,42	NIE	NIE	NIE	TAK
Jędrzejów	-6,38	NIE	NIE	NIE	NIE
Kosowice	14,08	NIE	NIE	TAK	NIE
Magonie	-13,01	NIE	NIE	NIE	NIE
Miłków	-0,53	NIE	NIE	TAK	NIE
Mirkowice	-3,70	NIE	NIE	TAK	TAK
Mychów	0,11	TAK	NIE	NIE	TAK
Mychów Kolonia	-2,49	TAK	NIE	NIE	NIE
Nowa Dębowa Wola	5,55	NIE	NIE	NIE	NIE
Podszkodzie	-0,03	TAK	NIE	NIE	NIE
Przyborów	9,46	TAK	NIE	NIE	TAK
Romanów	-3,10	NIE	NIE	NIE	NIE
Sarnówek Duży	2,51	NIE	NIE	TAK	NIE
Sarnówek Mały	-7,95	NIE	NIE	TAK	NIE
Stara Dębowa Wola	9,53	TAK	NIE	NIE	TAK
Sudół	-0,67	NIE	NIE	NIE	NIE

² Pogrubiono dane dla jednostek referencyjnych, w których wartość wskaźnika syntetycznego sfery społecznej przyjęła wartości dodatnie.

Jednostka referencyjna	Wskaźnik syntetyczny sfery SPOŁECZNEJ	Sfera GOSPODARCZA	Sfera ŚRODOWISKOWA	Sfera PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA	Sfera TECHNICZNA
		Wysokie natężenie zjawisk kryzysowych (powyżej 50% analizowanych dla danej sfery wskaźników przyjęło wartość mniej korzystną niż średnia gminna lub określonych zostało jako destymulanta rozwojowa)			
Szewna	-2,30	NIE	NIE	NIE	TAK
Szwarszowice	2,10	NIE	NIE	TAK	NIE
Szyby	4,19	TAK	NIE	TAK	NIE
Świrna	4,29	NIE	TAK	TAK	TAK
Wólka Bodzechowska	3,72	TAK	TAK	NIE	TAK

Źródło: opracowanie własne.

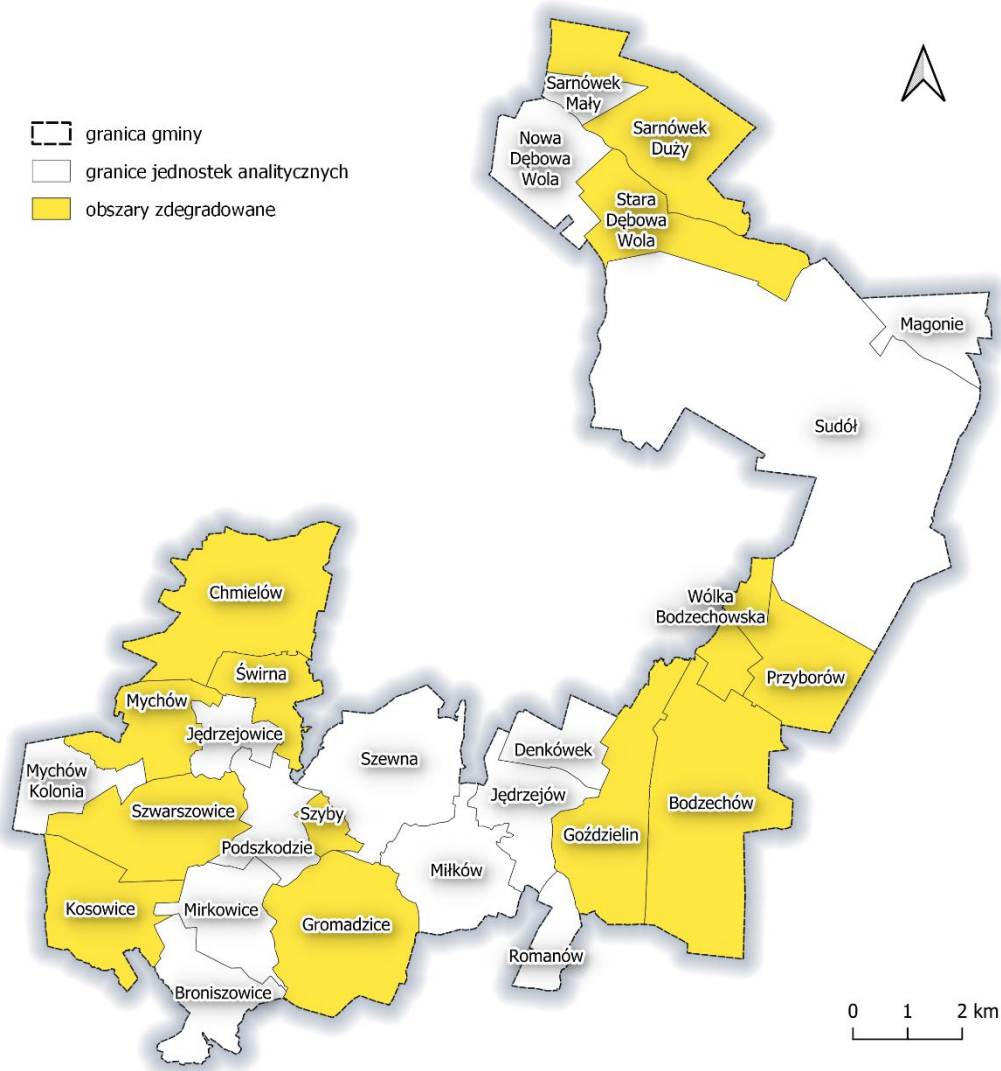
W oparciu o przedstawione wyniki analizy wskaźnikowej w skład obszaru zdegradowanego wchodzi następujące jednostki analityczne (kolejność alfabetyczna):

Tabela 18. Powierzchnia i liczba mieszkańców obszaru zdegradowanego

Jednostka referencyjna	Powierzchnia [km ²]	Liczba ludności - 31.12.2024 r. [os.]
Bodzechów	9,577	1413
Chmielów	6,844	812
Goździelin	5,414	616
Gromadzice	6,224	437
Kosowice	4,063	279
Mychów	2,923	285
Przyborów	3,833	259
Sarnówek Duży	6,224	463
Stara Dębowa Wola	4,317	324
Szwarszowice	4,767	349
Szyby	0,747	183
Świna	2,149	398
Wólka Bodzechowska	1,747	429
Bodzechów - cała gmina	122,16	12740
Obszar zdegradowany gminy Bodzechów	58,829	6247
	48,16%	49,03%
	Powierzchni gminy	Mieszkańców gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Bodzechów.

Wyznaczony obszar zdegradowany zamieszkuje 6247 osób, co stanowi 49,03% ludności gminy. Powierzchnia obszaru zdegradowanego obejmuje 58,829km² tj. 48,16% powierzchni gminy.

Rysunek 8. Obszar zdegradowany gminy Bodzechów

Źródło: opracowanie własne.

KROK 7. Wyniki działań partycypacyjnych - wnioski z warsztatu z interesariuszami rewitalizacji oraz wizji lokalnej obszaru zdegradowanego

W ramach prac mających służyć identyfikacji potencjałów rozwojowych i potrzeb jednostek wchodzących w skład obszaru zdegradowanego w dniu 11 lutego 2025 r. odbyły się kolejno wizja lokalna obszaru zdegradowanego oraz warsztaty z interesariuszami procesu rewitalizacji, w których udział wzięło 11 osób. Uczestnikom przedstawione zostały wyniki analiz statystycznych, w wyniku których wyznaczono projektowany obszar zdegradowany. W trakcie obu aktywności skoncentrowano się na jakościowej ocenie sytuacji jednostek wchodzących w skład obszaru zdegradowanego. Ocena ta docelowo posłużyła jako kluczowa przesłanka w procesie zawężenia obszaru zdegradowanego i wyznaczenia w jego ramach obszaru rewitalizacji spełniającego parametry ustawowe tj. nie więcej niż 20% powierzchni gminy i nie więcej niż 30% mieszkańców gminy (ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r, Dz. U. z 2021 r. poz. 485).

Poniżej przedstawiono wnioski i spostrzeżenia z warsztatu z interesariuszami rewitalizacji oraz wizji lokalnej w podziale na poszczególne jednostki analityczne wchodzące w skład obszaru zdegradowanego:

Bodzechów

- Bodzechów stanowi istotne w gminie centrum usługowo – edukacyjno – kulturalne o charakterze podmiejskim z mini rynkiem (Plac Zborny) i podmiotami takimi jak m.in. przedszkole, szkoła, punkt żłobkowy, klub seniora, świetlica wiejska i środowiskowa, biblioteka, trzy place zabaw, stadion, ośrodek zdrowia i punkt apteczny, punkty handlowe.
- To drugie najliczniej zamieszkiwane sołectwo gminy (1441 mieszkańców).
- Wskazano na potrzebę kontynuacji oferty skierowanej do seniorów realizowanej w ramach Klub Seniora.
- W miejscowości zlokalizowane są mieszkania komunalne (częściowo w blokach przyzakładowych i po PGRowskich), w których głównym źródłem ogrzewania jest opał stały.
- Potrzeba poprawy gotowości bojowej Ochotniczej Straży Pożarnej – brak dojazdu na parking za remizą, niedostatek miejsc parkingowych w otoczeniu remizy.
- Potrzeba poprawy bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu, w tym w terenie niezabudowanym – pieszych i rowerzystów – fragmenty dróg bez chodników, oświetlenia (np. droga na cmentarz, droga od Bodzechowa do Przyborowa). Z uwagi na funkcje pełnione przez Bodzechów (dostęp do usług handlowych, szkoła) ruch w miejscowości jest duży, co przekłada się na zagrożenia związane z bezpieczeństwem.

- W miejscowości brakuje terenów rekreacyjno – spacerowych – potencjał pod tym kątem posiada strefa Lisiny (obecnie teren zarośnięty).
- Potencjał stanowi budynek świetlicy wiejskiej dysponujący sporą przestrzenią do wykorzystania – możliwość rozszerzenia oferty, pełniejszego wykorzystania tego zaplecza np. na potrzeby oferty dla młodzieży.
- Aktywnie działająca OSP (skupiająca ok. 50 osób) i Koło Gospodyń Wiejskich „Słoneczny Krąg”.
- Na terenie sołectwa znajdują się tereny przemysłowe obejmujące m.in. zabytkowy układ przemysłowy fabryki żelaza i papierni, która funkcjonowała do lat 80-tych XX w., dawną cegielnię.

Chmielów

- Miejscowość położona w bezpośrednim sąsiedztwie Ostrowca Świętokrzyskiego. Jedno z czterech najliczniej zamieszkiwanych sołectw gminy Bodzechów (848 mieszkańców).
- Na terenie sołectwa są zarejestrowane 3 organizacje pozarządowe: Fundacja Wspierania i Ochrony Zwierząt Domowych "Hug-Dog", OSP w Chmielowie i Koło Gospodyń Wiejskich Chmielów.
- OSP ulokowane jest w strażnicy, w której funkcjonuje również sklep, obok znajduje się mini siłownia i plac zabaw, z tyłu boisko trawiaste możliwe do zagospodarowania.
- W miejscowości ulokowana jest szkoła podstawowa wraz z oddziałami przedszkolnymi.

Goździelin

- Na terenie miejscowości funkcjonuje świetlica wiejska i Koło Gospodyń Wiejskich (działające od 11 lat).
- Istnieje potrzeba rozwoju oferty zajęć dla dzieci i młodzieży (więcej zajęć popołudniowych i weekendowych dla dzieci w wieku szkolnym) oraz oferty dla seniorów.
- Miejscowość skoncentrowana jest wokół głównej drogi (ulicówka) i dosyć długa - rozciągnięta przestrzennie.
- Plac zabaw na górcie nie spełnia swoich funkcji, a jest to część miejscowości licznie zamieszkiwana przez rodziny z dziećmi.
- Braki w oświetleniu wpływają na obniżone poczucie bezpieczeństwa.
- Przez miejscowość przepływa ciek wodny, który powoduje utrudnienia w obrocie nieruchomościami – gmina jest w trakcie wypracowania porozumienia w tym zakresie z Wodami Polskimi.

Gromadzice

- Miejscowość typowo rolnicza, z rolniczymi tradycjami.

- Odznacza się walorami naturalnymi i potencjałem turystycznym dzięki atrakcyjnemu ukształtowaniu terenu, przez sołectwo przebiega szlak rowerowy i pojawiają się nowe inwestycje związane z turystyką (np. budowa domków wypoczynkowych).
- Zlokalizowany w centrum budynek po dawnej szkole obecnie przeznaczony na mieszkania socjalne (8-10 mieszkań) jest przestrzenią zdarzeń niebezpiecznych, zachowań ryzykownych (nadużywanie alkoholu, przemoc, interwencje policyjne), jest też obiektem zaniedbanym, negatywnie wpływa na odbiór centralnej przestrzeni Gromadzie. Za budynkiem zlokalizowane jest boisko i teren zielony wymagające modernizacji.
- W miejscowości w XIX w. ulokowana była fabryka fajansu i kamionki.
- W Gromadzie jest remiza OSP, obok której usytuowany jest budynek dawnej zlewni, w której jest świetlica wiejska, otoczenie i plac zabaw wymagają modernizacji i zagospodarowania, w tym wyznaczenia miejsc parkingowych. W centrum znajduje się także plac zabaw i boisko do siatkówki, gdzie odbywają się lokalne rozgrywki siatkowe.
- Świetlica wiejska jest słabo wykorzystywana – raz/2 razy w tygodniu prowadzone są w niej jakieś zajęcia dla dzieci lub seniorów – oferta mogłaby być bogatsza.
- W sołectwie funkcjonują OSP i KGW.

Kosowice

- Miejscowość bardzo rozstrzelona, typowo rolnicza, z rozproszoną zabudową, z usług mieszkańcy korzystają głównie w Szwarszowicach i Gromadzie, najbliższy dom ludowy znajduje się w Mirkowicach.
- Brak centrum, sklepu, wyłącznie zabudowa mieszkaniowa, gospodarstwa rolne.
- Zaradna część gminy, dobrze zorganizowana.
- Ta część gminy (pd-zach.) to część typowo rolnicza, z wysokimi klasami gruntów rolnych.
- Brak obiektów publicznych/gminnych.

Mychów

- Miejscowość o charakterze wiejskim, tzw. ulicówka.
- Na terenie miejscowości zlokalizowany jest Kościół św. Barbary.
- Najbliższe usługi publiczne dostępne są w Chmielowie lub Szwarszowicach.
- Na terenie sołectwa znajduje się świetlica wiejska.

Przyborów i Wólka Bodzechowska

- Miejscowości sąsiadujące ze sobą, funkcjonalnie powiązane, korzystające wspólnie ze świetlicy wiejskiej w Przyborowie i sklepu w Wólce Bodzechowskiej.
- Zabudowa ulicowa, maksymalnie 2/3 rząd zabudowy.

- Miejscowości spełniają funkcję „sypialni” Ostrowca Świętokrzyskiego, przy czym nie są obsługiwane przez komunikację zbiorową Ostrowca Św., ale przez przewoźnika Trans Katrina, który został wyłoniony do obsługi linii komunikacyjnych przez Powiat Ostrowiecki w ramach Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych.
- Nowy budynek świetlicy wiejskiej, dla którego brakuje zagospodarowanego otoczenia – np. altany integracyjnej, urządzeń do ćwiczeń itp.
- Teren borykający się z problemem podtopień (od strony mostu kolejowego).
- Placu zabaw usytuowany w lesie w Wólce Bodzechowskiej (obok Bilówki) – stanowi teren wymagający modernizacji.
- Gospodarstwo Bilówka – staw, smażalnia ryb, agroturystyka – miejsce rekreacji.
- Aktywnie działające KGW Aktywne Kobiety organizuje dużo wydarzeń lokalnych, plenerowych, skupia 25 os. i należy do najliczniejszych Kół w gminie.
- Brak dostępu do sieci gazowej, brak alternatywnych dla paliw stałych źródeł ogrzewania.
- Ubogie ziemie – grunty rolne klasy VI.
- Potencjał w postaci otoczenia lasów, zieleni.

Sarnówek Duży

- W miejscowości zlokalizowane jest przedszkole, szkoła, centrum sportowo – rekreacyjne. Dobry dostęp do usług.
- Atrakcyjna lokalizacja blisko terenów zielonych, lasów.

Stara Dębowa Wola

- Miejscowość wzdłuż drogi powiatowej z zabudową ulicową.
- Jest dostęp do sieci wod-kan, nie ma sieci gazowej.
- Pojawia się dużo uzupełnień nowej zabudowy.

Szwarszowice

- Miejscowość leży przy drodze wojewódzkiej, zabudowa tylko w pierwszej linii zabudowy.
- W sołectwie zlokalizowana jest szkoła podstawowa.
- Do rejestru zabytków wpisany jest ulokowany w miejscowości murowany wiatrak typu holenderskiego, wybudowany w II połowie XIX wieku.

Szyby

- Niewielka miejscowość rolnicza, typowo wiejska – obecnie raczej strefa zabudowy jednorodzinnej, maleje liczba gospodarstw rolnych.
- Dobre uzbrojenie w media – wod-kan, światłowód, gaz.
- W miejscowości działa świetlica wiejska (wyremontowany budynek po ujęciu wody) wraz z małym placem zabaw.

Świrna

- Miejscowość położona w bezpośrednim sąsiedztwie Ostrowca Świętokrzyskiego, zabudowa jednorodzinna.
- W sołectwie funkcjonuje świetlica wiejska oraz zlokalizowana jest remiza Ochotniczej Straży Pożarnej.
- Miejscowość położona przy drodze powiatowej o charakterze ulicówki – zabudowa głównie w pierwszej linii.

Spośród sołectw objętych obszarem zdegradowanym uczestnicy wizji lokalnej i warsztatu zwrócili uwagę na potrzebę objęcia działaniami rewitalizacyjnymi sołectw: **Przyborów, Wólka Bodzechowska, Bodzechów, Goździelin i Gromadzice.**

KROK 8. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym **z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację**, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

Uwzględniając przeprowadzone i opisane wyżej działania wyznaczono obszar zdegradowany gminy Bodzechów. Całość obszaru zdegradowanego przewyższała wartości wskazane w ustawie o rewitalizacji tzn. był on większy niż 20% powierzchni gminy i zamieszkiwany przez więcej niż 30% ludności gminy, dla celów wyznaczenia obszaru rewitalizacji konieczne było zatem jego zawężenie.

Wyznaczając obszar rewitalizacji gminy Bodzechów, poza koncentracją negatywnych zjawisk, wzięto pod uwagę następujące przesłanki: istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego (potencjał rozwojowy), funkcje poszczególnych jednostek zdegradowanych pełnione w gminie oraz potrzeby i możliwości związane z prowadzeniem działań rewitalizacyjnych.

W oparciu o te przesłanki, poparte wnioskami z wizji lokalnej (spaceru badawczego) oraz warsztatu z interesariuszami rewitalizacji zdecydowano się wyznaczyć w gminie Bodzechów obszar rewitalizacji złożony z dwóch podobszarów obejmujących łącznie teren pięciu sołectw.

Podobszar 1. Bodzechowski obejmuje sołectwa Bodzechów, Wólka Bodzechowska, Przyborów oraz Goździelin i wyznaczony został z uwagi na jego znaczenie rozwojowe i funkcje pełnione w gminie. Specyfika przestrzenno – ludnościowa gminy Bodzechów pociąga za sobą konieczność koncentracji świadczonych usług publicznych w kluczowych dla struktury przestrzennej gminy ośrodkach. Wpływ na charakter i lokalizację ośrodków o znaczeniu ogólnogminnym ma także położenie gminy w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego. Ośrodkiem takim, położonym w centralnej części gminy, jest sołectwo Bodzechów, w którym ulokowanych jest gros gminnych usług publicznych, w tym centrotwórczych, świadczonych przez podmioty takie jak biblioteka, stadion gminny, placówki edukacyjne, ośrodek zdrowia czy obiekty usługowe (np. sklepy, poczta). Funkcjonalne powiązania sołectwa Bodzechów z sąsiadującym z nim sołectwami Wólka Bodzechowska, Przyborów i Goździelin (wchodzącymi również w zakres obszaru zdegradowanego) wzmacniają potrzebę rewitalizacji tej centralnej przestrzeni gminy Bodzechów z uwagi na jej istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Podobszar 2. Gromadzice obejmuje teren sołectwa Gromadzice – najliczniej zamieszkiwanego sołectwa południowo-zachodniej części gminy, która z uwagi na największe oddalenie od Ostrowca Świętokrzyskiego ma stosunkowo najsłabszy dostęp do oferty oferowanej przez miasto, szczególnie że znacząca część tej oferty (m.in. kino, Browar Kultury) zlokalizowana jest w północnej części miasta (na północ od rzeki

Kamiennej). Położenie stanowi równocześnie potencjał rozwojowy Gromadzic z uwagi na walory naturalne mogące stanowić impuls do rozwoju gospodarki (turystyki). Potrzeba objęcia sołectwa obszarem rewitalizacji wynika również z usytuowania w centralnej jego części jedyne w gminie obiektu obejmującego lokale socjalne, który stanowi przestrzeń wymagającą modernizacji i realizacji działań związanych z ograniczeniem intensywności występowania problemów społecznych i sytuacji niebezpiecznych.

Oba podobszary rewitalizacji obejmują zamieszkałą część ww. sołectw. Ich niezamieszkałe części (o charakterze rolnym i/lub leśnym) wyłączono z zasięgu obszaru rewitalizacji.

Zgodnie z powyższym wyznaczony w gminie Bodzechów obszar rewitalizacji dzieli się na dwa podobszary:

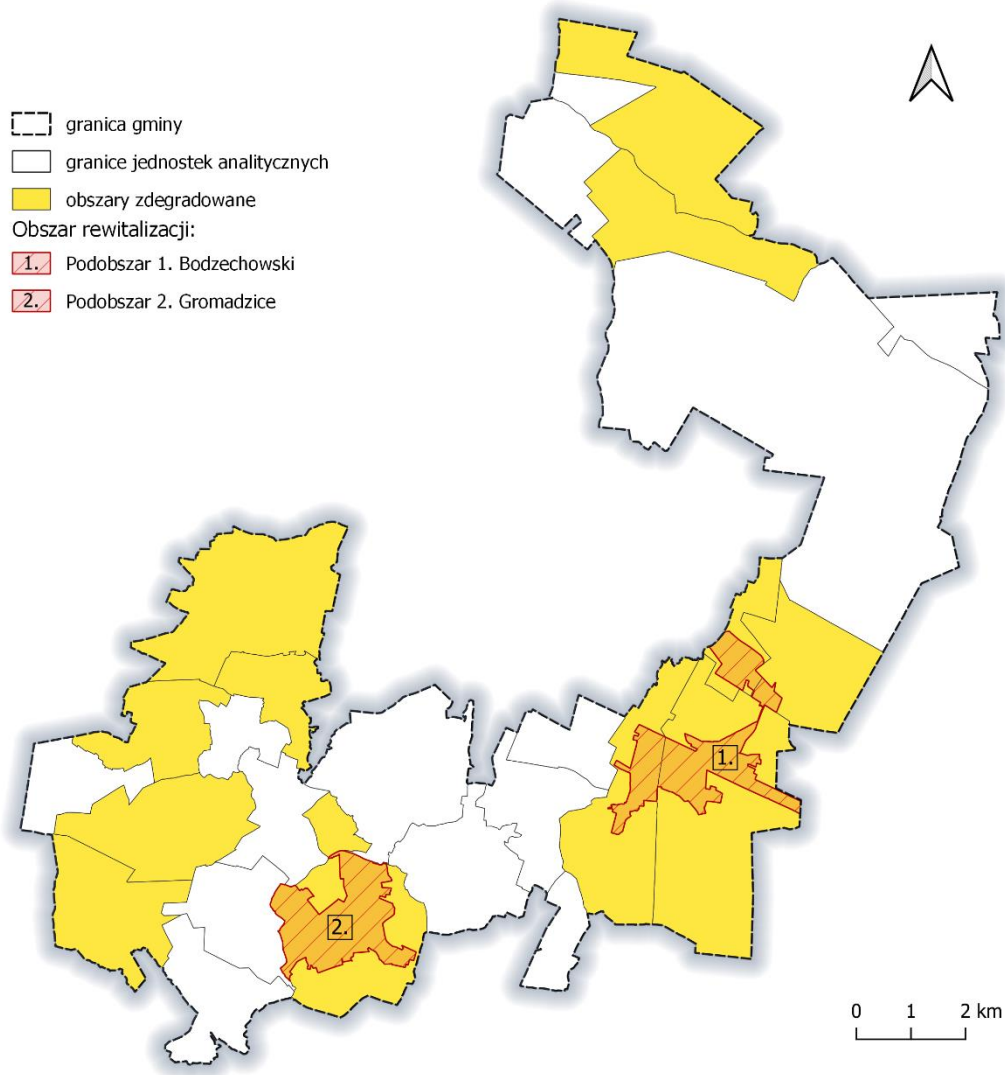
- Podobszar 1. Bodzechowski
- Podobszar 2. Gromadzice

Tabela 19. Obszar rewitalizacji – powierzchnia i liczba ludności (stan na 31.12.2024)

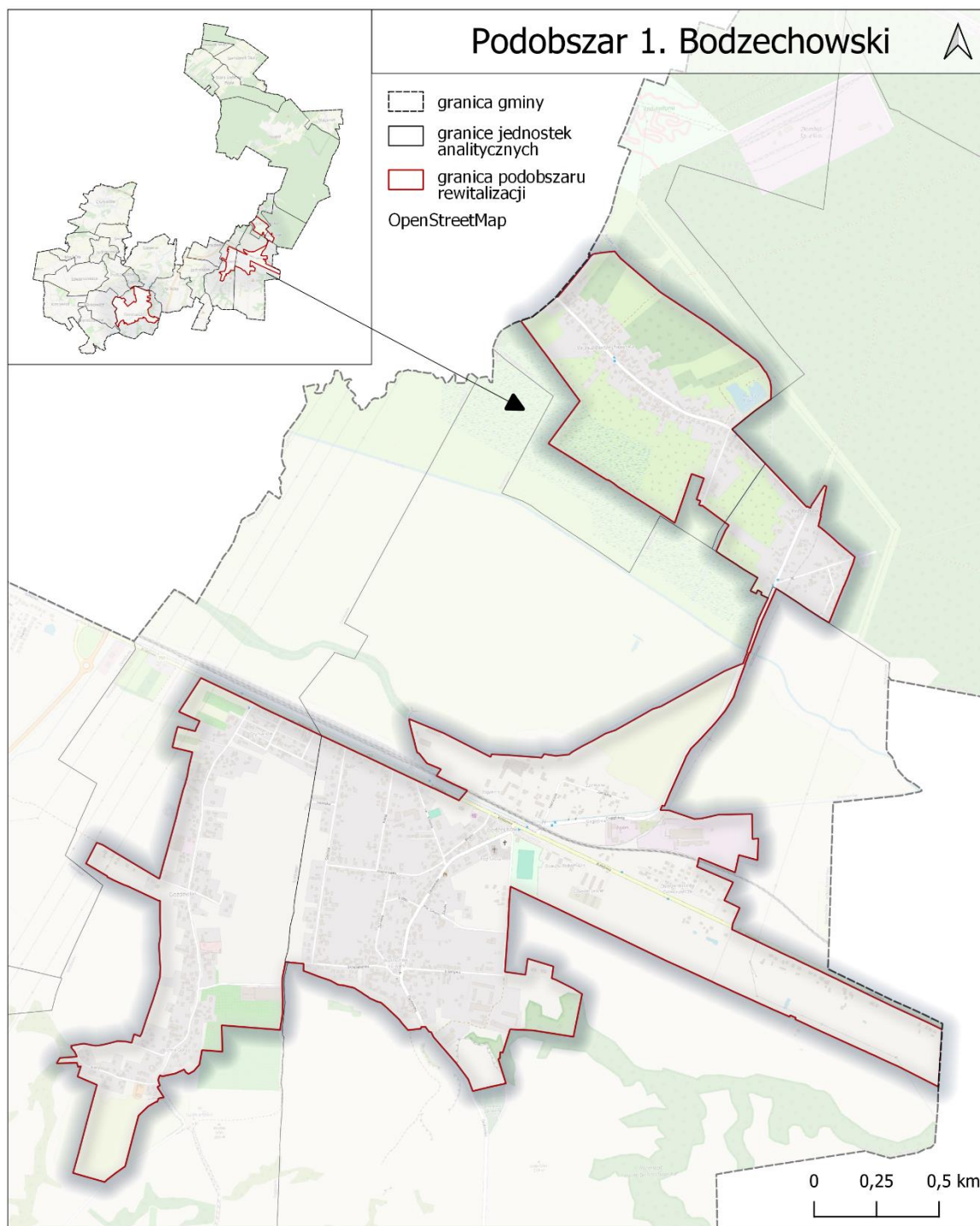
Podobszary rewitalizacji	Liczba ludności [os.]	Udział w ogóle mieszkańców [%]	Powierzchnia [km ²]	Udział w ogóle powierzchni gminy [%]
Podobszar 1. Bodzechowski	2682	21,05%	3,58 km ²	2,93%
Podobszar 2. Gromadzice	378	2,97%	3,13 km ²	2,56%
Obszar rewitalizacji	3060	24,02%	6,71 km²	5,49%
Gmina Bodzechów	12740	100%	122,16 km²	100%

Źródło: opracowanie własne.

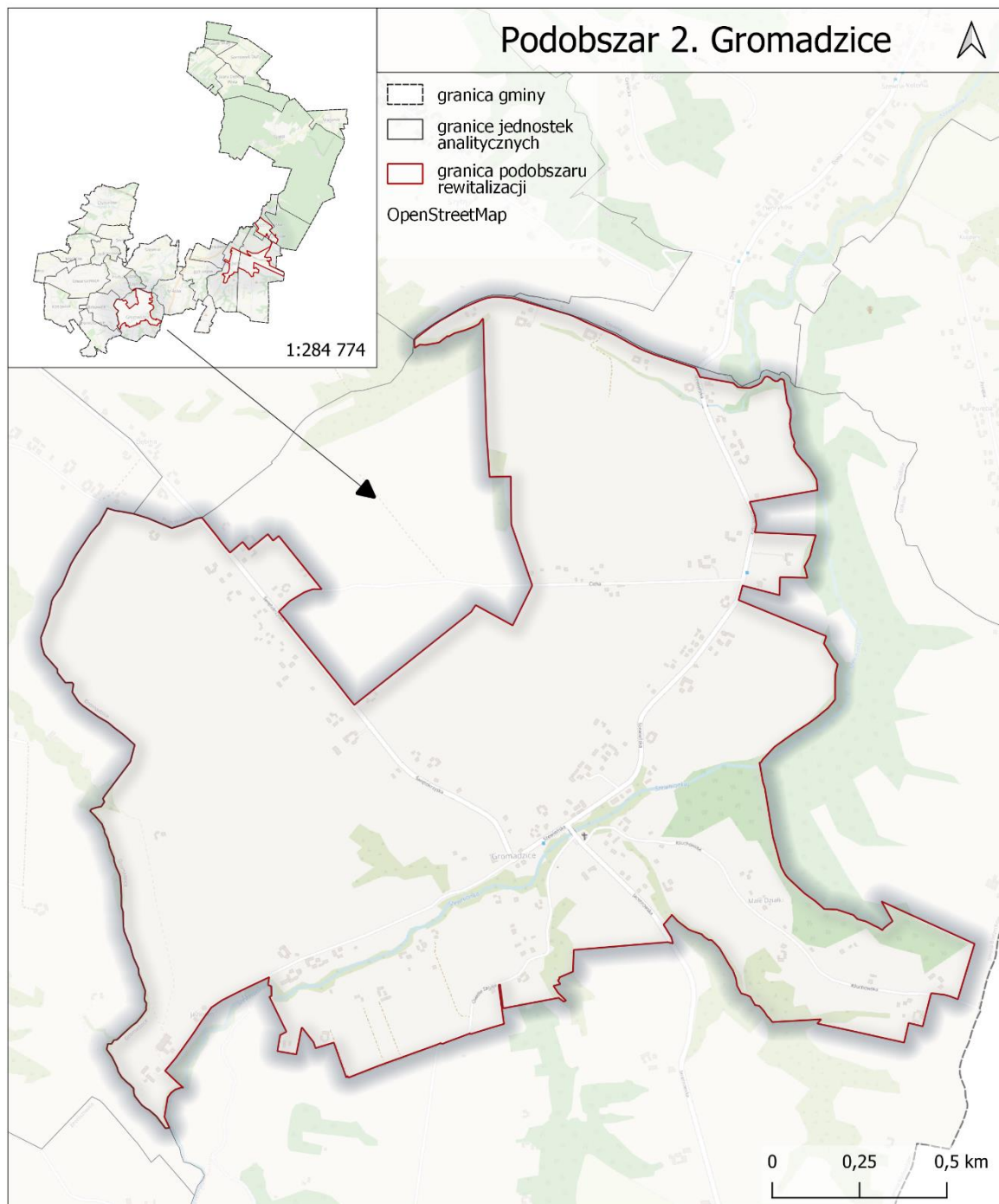
Wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje 5,49% powierzchni gminy i zamieszkany jest przez 24,02% mieszkańców gminy. Kształt obu podobszarów rewitalizacji obrazują poniższe rysunki.

Rysunek 9. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji gminy Bodzechów

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 10. Podobszar rewitalizacji 1. Bodzechowski

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 11. Podobszar rewitalizacji 2. Gromadzice

Źródło: opracowanie własne.

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Jednostki referencyjne w gminie Bodzechów	7
Tabela 2. Wykaz wskaźników sfery społecznej	10
Tabela 3. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – demografia	14
Tabela 4. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – bezrobocie	16
Tabela 5. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – pomoc społeczna i osoby ze szczególnymi potrzebami	19
Tabela 6. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – przemoc i uzależnienia	21
Tabela 7. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – bezpieczeństwo	23
Tabela 8. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – edukacja i kapitał ludzki	25
Tabela 9. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – aktywność społeczna	27
Tabela 10. Wykaz wskaźników do sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej	29
Tabela 11. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – sfera gospodarcza	34
Tabela 12. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – sfera środowiskowa	36
Tabela 13. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – sfera techniczna	39
Tabela 14. Podsumowanie wskaźników wg jednostek – sfera przestrzenno-funkcjonalna	42
Tabela 15. Wskaźniki sfery społecznej po procesie normalizacji	46
Tabela 16. Wskaźnik syntetyczny – sfera społeczna	50
Tabela 17. Zbiórce wyniki analizy wskaźnikowej	58
Tabela 18. Powierzchnia i liczba mieszkańców obszaru zdegradowanego	60
Tabela 19. Obszar rewitalizacji – powierzchnia i liczba ludności (stan na 31.12.2024)	68
Rysunek 1. Etapy prac nad diagnozą delimitacyjną	6
Rysunek 2. Jednostki referencyjne Gminy Bodzechów przyjęte na potrzeby diagnozy delimitacyjnej	8
Rysunek 3. Wskaźnik syntetyczny – sfera społeczna	50
Rysunek 4. Syntetyczna ocena kryzysu w sferze gospodarczej	53
Rysunek 5. Syntetyczna ocena kryzysu w sferze środowiskowej	54
Rysunek 6. Syntetyczna ocena kryzysu w sferze technicznej	55
Rysunek 7. Syntetyczna ocena kryzysu w sferze przestrzenno - funkcjonalnej	56
Rysunek 8. Obszar zdegradowany gminy Bodzechów	61
Rysunek 9. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji gminy Bodzechów	69
Rysunek 10. Podobszar rewitalizacji 1. Bodzechowski	70
Rysunek 11. Podobszar rewitalizacji 2. Gromadzice	71

